

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANČÍ

Komparace spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu u fyzických osob
Comparison of consumer credit and financial leasing for individuals

Student: Karin Škutová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Josef Novotný, Ph.D.

Ostrava, 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra financí

Zadání bakalářské práce

Student: **Karin Škutová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R010 Finance
Specializace: 00 Finance
Téma: **Komparace spotřebitelského úvěru a leasingu u fyzických osob**
Comparison of Consumer Credit and Financial Leasing for Individuals

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu
 3. Analýza trhu spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu v České republice
 4. Komparace vybraných podnikatelských úvěrů a finančních leasingů
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Banky a komerční obchody*. 1. vyd. Kravaře: Marreal Servis, 2010. 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.
VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi*. 5. vyd. Praha: Grada, 2012. 115 s. ISBN: 978-80-247-4081-2.

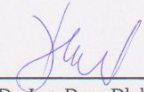
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef Novotný, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013
Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě, 24. 4. 2014

Karin Škutová

Karin Škutová

Obsah:

1	Úvod	5
2	Charakteristika spotřebitelského úvěru a finančního leasingu	6
2.1	Charakteristika spotřebitelského úvěru	6
2.1.1	Členění spotřebitelského úvěru	7
2.1.2	Sjednání spotřebitelského úvěru	9
2.1.3	Úročení a splácení úvěru	12
2.1.4	Roční procentní sazba nákladů	15
2.1.5	Výhody a nevýhody spotřebitelského úvěru	17
2.2	Zodpovědnost spotřebitele	17
2.3	Zadluženost domácností	18
2.4	Charakteristika leasingu	21
2.4.1	Vývoj leasingu	22
2.4.2	Provozování leasingové činnosti	23
2.4.3	Klasifikace leasingu	24
2.4.4	Výhody a nevýhody finančního leasingu	25
2.4.5	Leasingová smlouva	26
2.4.6	Leasingový koeficient a leasingová cena	28
2.4.7	Efektivní úroková míra leasingu	29
2.4.8	Minimální leasingové platby	29
2.4.9	Diskontované platby	29
3	Analýza trhu spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu v České republice	30
3.1	Makroekonomické údaje o českém trhu	30
3.2	Spotřebitelské úvěry v České republice	33

3.2.1	Vývoj poskytnutých úvěrů	37
3.3	Leasing v České republice	39
3.4	Oddlužovací agentury	43
3.5	Konsolidace půjček	45
3.6	Osobní bankrot	45
4	Komparace vybraných spotřebitelských úvěrů a finančních leasingů	47
4.1	Vstupní data	47
4.1.1	Parametry spotřebitelských úvěrů	48
4.1.2	Parametry finančního leasingu	50
4.1.3	Vstupní data pro pojištění automobilu	51
4.2	Srovnání vybraných produktů dle výše anuity	53
4.3	Srovnání vybraných produktů dle celkových plateb	55
4.4	Srovnání vybraných produktů dle výše sjednaného pojištění automobilu	57
4.5	Srovnání vybraných produktů dle diskontovaných plateb	59
4.6	Srovnání vybraných produktů dle roční průměrné sazby nákladů	61
4.7	Shrnutí dosažených výsledků	64
5	Závěr	68
	Seznam použité literatury	70
	Seznam zkratk	72
	Seznam příloh	73

1 Úvod

Mnoho občanů nemá dostatek finanční hotovosti na koupi nového automobilu, a proto jsou nuceni řešit tuto situaci některým z úvěrových produktů. Na dnešním trhu se nachází mnoho produktů, většina spotřebitelů se příliš neorientuje v nabídkách spotřebitelských úvěrů ani finančního leasingu. Pro spotřebitele je velmi složité jednotlivé nabídky srovnat a vybrat tu nejvhodnější.

Cílem bakalářské práce bude srovnání vybraných úvěrových produktů a vyhodnocení nejvhodnějšího produktu k financování nákupu nového osobního automobilu fyzickou osobou.

Práce bude členěna do pěti kapitol. První kapitolou bude úvod a poslední, pátou kapitolou bude závěr. Ve druhé kapitole provedeme charakteristiku spotřebitelského úvěru. Spotřebitelské úvěry budou v této kapitole členěny. Popíšeme zde výhody a nevýhody spotřebitelských úvěrů. Dále zde bude provedena charakteristika finančního leasingu. Bude zde popsán vývoj leasingu a jeho klasifikace. V kapitole budou také popsány výpočty, které s alternativním financováním souvisí. Bude zde také charakterizován zodpovědný spotřebitel a popsán vývoj zadlužení domácností.

Další část bude věnována analýze českého trhu. V kapitole rozebereme makroekonomické údaje. Budeme analyzovat spotřebitelské úvěry, leasing, a jejich vývoj v České republice. Kapitola bude obsahovat také informace o oddlužovacích agenturách, konsolidacích půjček a osobním bankrotu.

Čtvrtá kapitola se bude zabývat komparací vybraných produktů alternativního financování pro fyzickou osobu dle několika kategorií. Budou zde prezentována vstupní data, která nám poskytly vybrané společnosti. Dále zde budou provedeny výpočty pro srovnání. Kritérii pro srovnání budou měsíční anuity, celkové platby a celkové platby s pojištěním, diskontované platby a roční průměrné sazby nákladů. Na závěr kapitoly budou dosažené výsledky zhodnoceny.

2 Charakteristika spotřebitelského úvěru a finančního leasingu

V této kapitole je představen spotřebitelský úvěr a finanční leasing. Jednotlivě jejich charakteristiky, klasifikace a výhody a nevýhody.

2.1 Charakteristika spotřebitelského úvěru

Spotřebitelský úvěr je možné charakterizovat jako poskytování finančních prostředků fyzickým osobám. Tyto finanční prostředky může poskytnout jak banka, tak nebankovní instituce, či dokonce osoba s živnostenským oprávněním. K poskytování spotřebitelských úvěrů, jako živnostenské činnosti je nutná koncese k provozování živnosti vázané. Na trhu je možné se setkat s tzv. zprostředkovateli úvěrů. Těmi mohou být osoby zmocněné finančními institucemi, ale i ty, které toto zmocnění nemají. V tomto případě jsou taktéž povinni získat koncesi k provozování živnosti vázané.

Spotřebitelský úvěr se poskytuje klientovi, fyzické osobě, která jedná samostatně, nikoliv v rámci podnikatelské činnosti nebo v rámci výkonu svého povolání. Fyzická osoba splácí úvěr ze svého běžného příjmu.

V České republice je provozování spotřebitelských úvěrů regulováno zákonem č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.

„Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje některá práva a povinnosti související se spotřebitelským úvěrem. Spotřebitelským úvěrem se rozumí odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba poskytovaná nebo přislíbená spotřebiteli věřitelem, nebo zprostředkovatelem.“¹

Spotřebitelské úvěry se v našich podmínkách sjednávají na částku, která musí přesáhnout 5 000 Kč. Naopak nejvyšší hodnota nesmí přesáhnout 1 880 000 Kč.² Tyto

¹ § 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

² § 2 písmene e) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

částky jsou stanoveny zákonem o spotřebitelském úvěru. Pokud je úvěr sjednán na částku nižší, či naopak vyšší, než je rozmezí uvedené v zákoně, není úvěr ošetřen tímto zákonem. Z tohoto důvodu se na věřitele ani dlužníka nevztahují práva a povinnosti uváděné v tomto zákoně.

Zákon o spotřebitelském úvěru nestanoví dobu, na kterou by se měl spotřebitelský úvěr sjednat. Doba sjednání je tedy dohodou mezi dlužníkem a věřitelem.

Zpravidla se jedná o krátkodobé a střednědobé půjčky, které mívají standardizovaný průběh. Tato standardizace je nutná vzhledem k relativně nižší průměrné hodnotě spotřebitelských úvěrů, v porovnání s podnikatelskými úvěry. Nejtypičtějším znakem je, že slouží ke krytí spotřebních výdajů, to znamená, že úvěrový objekt přímo neprodukuje finanční zdroje ke splácení úvěru. To ovšem neplatí, pokud objekt financovaný úvěrem slouží také jako forma zajištění. Veškeré informace, které klient bance předkládá, bývají méně kvalitní, než informace, které předkládají firmy. Nižší kvalita informací bance stěžuje ověření jejich správnosti. Proto banka často využívá informace z úvěrového registru. Posoudit veškeré podmínky úvěrové smlouvy příjemce spotřebitelského úvěru je obvykle těžší než u podnikatelských subjektů. Zákon o spotřebitelském úvěru reguluje vztahy mezi bankou a klientem, a bance z tohoto zákona plynou některé další povinnosti. Banky musí využívat adekvátní přístupy při rozhodování o poskytnutí úvěru, protože ve spotřebitelském sektoru je nebezpečí předlužení. Průměrná výše jednoho spotřebitelského úvěru bývá obvykle relativně menší, než úvěry v podnikatelském sektoru. Z toho vyplývá nižší výše fixních nákladů banky spojené s poskytnutím úvěru.

2.1.1 Členění spotřebitelského úvěru

Poskytování úvěru patří mezi nejdůležitější obchody komerčních bank. Úvěr je možné definovat jako časově omezené, úplatné zapůjčení peněz k volnému nebo smluvně vázanému použití. Poskytovatelé nabízejí celou škálu různých úvěrů, a proto

není jednoduché provést jejich členění. Existuje celá řada hledisek, podle kterých by bylo možné úvěry členit.

Spotřebitelské úvěry je možné členit z hlediska způsobů poskytování úvěrů. Úvěry jsou poskytovány jako:

- jednorázové a
- revolvingové.

Jednorázový úvěr je poskytnut najednou, ve výši, která byla předem sjednaná. Po splacení úvěru i úroků vztah mezi poskytovatelem a klientem končí. Revolvingové úvěry mají stanoven úvěrový rámec, nebo-li hodnotu, kterou klient nesmí překročit. Do tohoto rámce může klient čerpat prostředky. Revolvingové úvěry mají povahu neúčelových úvěrů. Úvěr bývá obvykle postupně splácen a při postupném splácení dochází k uvolnění rámce, do kterého může být úvěr čerpán. Úrok se platí pouze za skutečně čerpaný úvěr.

Revolvingové úvěry bývají poskytovány ve formě:

- kontokorentního úvěru a
- úvěrové karty.

Kontokorentní úvěr je spojený s běžným účtem klienta. Klient může kdykoliv čerpat úvěr ve výši stanoveného úvěrového rámce. V případě úvěrové karty je klientovi poskytnut úvěrový rámec, ze kterého čerpá peněžní prostředky. Postupným splácením se úvěrový rámec znovu obnovuje.³ Splátky bývají flexibilní, bývá stanovena jen minimální výše. Tento úvěr se využívá při placení zboží a služeb, ale také při mimořádných výdajích. Poskytování úvěru touto formou je upraveno zákonem č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

Úvěry lze členit i z hlediska účelu, na který je poskytnut. Jedná se o úvěr:

- účelový a
- neúčelový úvěr.

³ Pomocí kontokorentu můžeme úvěr čerpat maximálně jeden rok a v okamžiku kdy je splacen, začíná běžet znovu.

Účelový úvěr je určen především k úhradě ceny zboží a služby přímo v místě prodeje. Výše tohoto úvěru bývá stanovena výši financování daného zboží či služby. Tento typ úvěru bývá nejčastěji používán k financování neodkladného nákupu zboží či služby, nebo když dlužník potřebuje uhradit úvěr jinému věřiteli. Naopak neúčelový úvěr se poskytuje klientovi výplatou hotovosti, nebo převodem poskytnutých peněžních prostředků na jeho bankovní účet. Úvěr bývá nejčastěji využíván ke krytí nečekaných výdajů.

Dále je možno úvěry členit podle poskytování na:

- přímé a
- nepřímé.

Spotřebitelské úvěry poskytované přímo bankou se sjednávají s bankovním poradcem. Nepřímým poskytováním se rozumí sjednání prostřednictvím společnosti prodávající zboží či služby na spotřebitelský úvěr.⁴

Úvěry můžeme členit i podle doby splatnosti. Tato doba bývá dohodnuta s věřitelem při sjednávání úvěrů. Úvěry proto lze členit:

- na krátkodobé se splatností do jednoho roku,
- na střednědobé se splatností od jednoho roku do pěti let a
- na dlouhodobé se splatností delší než pět let.

2.1.2 Sjednání spotřebitelského úvěru

Spotřebitelský úvěr se sjednává na základně smlouvy o úvěru podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

*„Smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky“.*⁵

⁴ RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. Finanční matematika pro každého. 5. Vyd. Praha: GRADA Publishing, spol. s r. o., 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X.

⁵ §2395 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Uvěrující je osoba, která spotřebitelský úvěr nabízí či poskytuje v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci výkonu svého povolání. Uvěrující na požádání uvěřovanému poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky, ve výši sjednané ve smlouvě. Uvěrovaný⁶ se zavazuje, že poskytnuté peněžní prostředky vrátí i s úplatou. Úplatou se rozumí úrok. Výše úroku se uvádí ve formě roční úrokové sazby.

Klient by měl před možností financování pomocí úvěru pamatovat i na to, že u bankovních společností je důležité mít u téže bankovní společnosti zavedený bankovní účet. Na tento účet je pak poukázána hodnota úvěru. Zároveň jsou z tohoto účtu hrazeny splátky úvěru i s úroky. Pokud klient splňuje všechny podmínky a žádost o úvěr je posouzena kladně, jsou dohodnuty podrobnosti o úvěru, které jsou také zakotveny v úvěrové smlouvě.

Uzavřením smlouvy o úvěr se uzavře tzv. absolutní neobchod, jelikož je tento závazkový vztah upraven občanským zákoníkem. Do konce roku 2013 byl tento vztah upravován obchodním zákoníkem a jednalo se tedy o tzv. absolutní obchod, kdy se nehledělo na účastníky smlouvy. Úvěrová smlouva je listina, která vyjadřuje dvoustranný právní vztah mezi věřitelem a dlužníkem a zaznamenává vzájemné závazky obou smluvních stran.

V příloze zákona o spotřebitelském úvěru jsou stanoveny náležitosti, které musí obsahovat sjednaná smlouva o úvěr. Mezi nejdůležitější náležitosti smlouvy patří výše a měna úvěru. Pokud není ve smlouvě dohodnuto jinak, pak v měně, ve které byl úvěr poskytnut, se úvěr splácí včetně úroků.

Od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, může spotřebitel do 14 dnů ode dne uzavření odstoupit bez uvedení důvodu. Pokud spotřebitel odstoupí od smlouvy v době do 30 dnů, je povinen věřiteli zaplatit jistinu a to bez zbytečných odkladů. Dále je povinen zaplatit věřiteli úrok v té výši, na kterou má věřitel nárok, pokud by k odstoupení nedošlo, a to za období ode dne, kdy byl spotřebitelský úvěr čerpán, do dne, kdy je jistina splacena. Pokud spotřebitel od smlouvy odstoupí, nemá věřitel již žádné právo požadovat po spotřebiteli další plnění. Existuje výjimka, která

⁶ Dle zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, dlužník.

se vztahuje na náhrady nevratných poplatků zaplacených věřitelem orgánům veřejné správy nebo jiným osobám pověřeným výkonem veřejné správy. Pokud věřitel nebo třetí osoba na základě smlouvy mezi třetí osobou a věřitelem poskytuje doplňkovou službu související se smlouvou, od které spotřebitel odstoupí, ruší se okamžikem odstoupení i smlouva o doplňkové službě.

Dlužník může kdykoliv vypovědět spotřebitelský úvěr, který byl sjednaný na dobu neurčitou. Vypověď má okamžitou účinnost, pokud nebyla sjednaná výpovědní lhůta. Výpovědní lhůta sjednaná na základě výpovědi ze strany dlužníka nesmí být delší než jeden měsíc. Vypověď nesmí být věřitelem zpoplatněna.⁷

Pokud to smlouva umožňuje, věřitel může ukončit spotřebitelský úvěr sjednaný na dobu neurčitou písemnou výpovědí, která je v listinné podobě, či na jiném trvalém nosiči dat. Výpovědní lhůta sjednaná na základě výpovědi ze strany věřitele nesmí být kratší než dva měsíce.⁸

Spotřebitelské úvěry ve srovnání s jinými druhy úvěrů, např. hypotečním úvěrem, akceptačním úvěrem, jsou charakteristické určitými rozdíly, které je nutno brát v úvahu při jejich poskytování. Samotnému uzavření úvěrové smlouvy předchází předložení žádosti o úvěr, kterou klient předkládá v pobočce banky, ve které bude čerpat úvěr. K tomuto účelu mají věřitelé již předtištěné speciální formuláře, aby klientovi usnadnili sepsání žádosti tak, aby obsahovala všechny důležité informace. Požadované náležitosti se v mnohých případech mohou lišit, avšak ty základní jsou jak u bank, tak i ostatních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů stejné. Mezi základní náležitosti žádosti o úvěr lze považovat osobní údaje o žadateli, účel, na jaký je úvěr poskytnut, výše a měna požadovaného úvěru, údaje o možném zajištění úvěru, aj. Banky na základě údajů od klienta sestavují úvěrový profil klienta za použití bodové metody. U klienta je rozhodující výše platu, forma bydlení a nejvyšší dosažené vzdělání. Důležitými informacemi jsou také věk, počet dětí, míra zadlužení, délka pracovního poměru, pohlaví a rodinný stav. Veškeré údaje se vkládají do bankovního

⁷ §12 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

⁸ §12 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

systému, který automaticky vyhodnotí, zda je možné klientovi úvěr poskytnout či nikoliv.⁹

2.1.3 Úročení a splácení úvěru

Splácení úvěru rozděluje úvěry do dvou částí. Na úvěry splacené jednorázově a na úvěry splatné postupnými splátkami v pravidelných intervalech.

Úvěr je možné splatit dvěma způsoby, a to:

- najednou včetně úroků s předem stanovenou úrokovou sazbou a dobou splatnosti, nebo
- najednou po výpovědi úvěru.

Splácení úvěru najednou po výpovědi úvěru se využívá převážně u úvěrů na dobu neurčitou při zachování výpovědní lhůty. Úroky jsou placeny vždy ve lhůtě jejich splatnosti. Splácení úvěru tímto způsobem bývá hojně využíváno u dluhopisů. Splátky, kterými se splácují úvěry s postupným splácením, zahrnují dvě složky, kterými jsou:

- úmor a
- úrok.

Úmor je částka, o kterou se postupně snižuje výše dluhu. Druhá složka, úrok, je placen vždy ze zůstatkové ceny poskytnutého úvěru. Celkovou splácenou anuitu (s_j) v jednotlivých splátkách lze vyjádřit jako součet úmoru a úroku:

$$s_j = m_j + u_j, \quad (2.1)$$

kde $j = 1, 2, \dots, n$, s_j představuje výši j -té splátky, m_j představuje výši úmoru v j -té splátce, u_j je výše úroků v j -té splátce, a n vyjadřuje počet splátek.

Splácení úvěrů probíhá na základě předem sjednaného splátkového kalendáře, nebo-li umořovacího plánu. Umořovací plán je vlastně časový harmonogram, který má

⁹ Jílek, 2009

informativní charakter. Informuje dlužníka o výši splátek, úmoru, úroku a o výši nesplacené části úvěru. Umořovací plán slouží také k možnému přepočtení, pokud dojde k nějakým změnám během čerpání a splacení úvěru. Jednotlivé umořovací plány se od sebe mohou lišit z důvodu různého období splátek a také způsobem úročení.

Úvěry splácené postupnými splátkami je možné dále rozdělit na úvěry:

- splatné při konstantní anuitě,
- splatné při konstantním úmoru a
- splatné s rostoucí anuitou.

Úvěry s konstantní anuitou jsou nejčastějším typem poskytovaných úvěrů. Jedná se o tzv. důchodovou úlohu. Dlužník splácí věřiteli úvěr, tak jako by mu vyplácel důchod.

Úvěry splatné při konstantním úmoru předpokládají, že úvěr ve sjednané výši má být splacen v určených splátkách včetně úroků při roční neměnné nominální úrokové sazbě. Při tomto způsobu splacení je po celou dobu úmor v konstantní výši, ale úrok se v každé splátce mění, snižuje. Výpočet výše úmoru (D) je dán vztahem:

$$D = n \cdot m, \quad (2.2)$$

kde m je úmor, n představuje počet splátek úvěru.

Úvěry splatné rostoucí anuitou nemají konstantní výši anuity ani úmoru. Anuita většinou roste s dobou splatnosti, což je výhodné z hlediska rychlejšího umořování. Tento růst může být charakterizován buď aritmetickou, nebo geometrickou posloupností.¹⁰

Výši anuity (a) lze vyjádřit následujícím vztahem:

$$a = D \cdot \frac{i}{1 - v^n}, \quad (2.3)$$

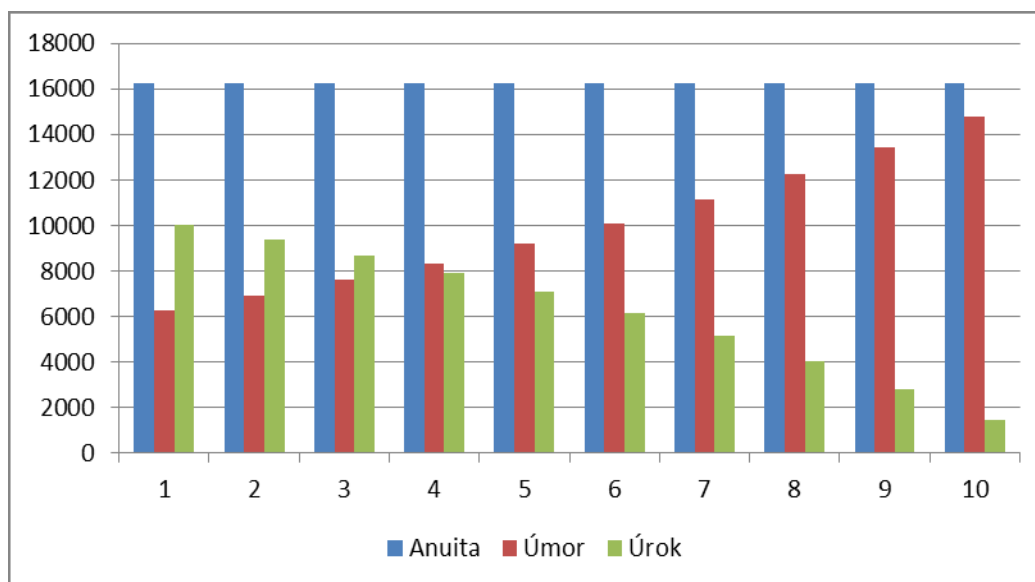
kde D je výše úvěru, i vyjadřuje roční úrokovou sazbu, v je diskontní faktor a n je doba splatnosti úvěru v letech.

¹⁰ Radová, 2005

Rozdíl ve splácení úvěru s konstantním úmorem a konstantní anuitou je rozebrán následujícím příkladem, kdy banka zapůjčí klientovi 100 000 Kč s úrokovou sazbou 10 % p. a.¹¹ splácenou deseti ročními splátkami.

V prvním případě je dluh splácen konstantní anuitou. Anuita je ve všech letech stejná a zahrnuje úrok, který se počítá vždy ze zůstatkové ceny předešlého období, a úmor, což je splátka konkrétního dluhu. Úmor lze vypočítat jako rozdíl anuity a úroku v daném období. Vývoj anuity, úmoru a úroku úvěru v jednotlivých letech při konstantní anuitě znázorňuje následující Obr. 2.1.

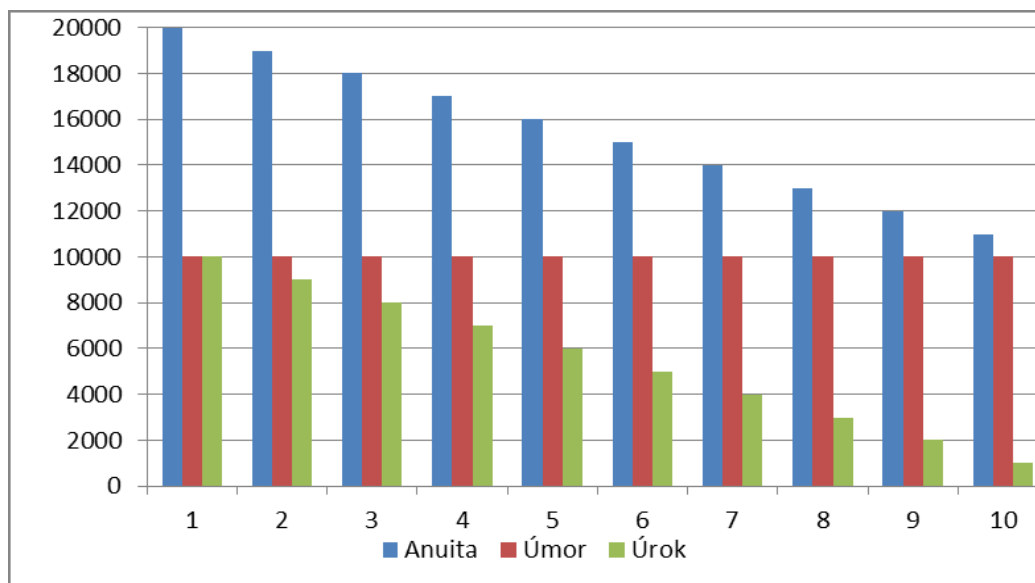
Obr. 2.1 Vývoj anuity, úmoru a úroku úvěru v jednotlivých letech při konstantní anuitě (v Kč).

V druhém případě výše úmoru je konstantní ve všech obdobích. Výše úroku se taktéž spočítá ze zůstatkové ceny v předešlém období. Anuita je tak suma úmoru a úroku pro dané období. Zůstatková cena v obou případech je jako rozdíl zůstatkové ceny v předešlém období a úmoru v aktuálním období. Vývoj anuity, úmoru a úroku v jednotlivých letech s konstantním úmorem znázorňuje Obr. 2.2.

¹¹ Per annum: latinské označení pro výši úroku za rok.

Obr. 2.2 Vývoj anuity, úmoru a úroku v jednotlivých letech při konstantním úmoru (v Kč).

Pro každého dlužníka může být výhodnější jiný způsob výpočtu. Někteří mohou ocenit konstantní splácení po celou dobu čerpání úvěru. Jinému mohou vyhovovat postupně snižující se splátky.

2.1.4 Roční procentní sazba nákladů

Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr, označována jako RPSN, vyjadřuje procentní podíl z dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období jednoho roku a vyjadřuje se dle následujícího vzorce:

$$\sum_{K=1}^m \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}}, \quad (2.4)$$

kde K je pořadové číslo půjčky téže osobě; K' vyjadřuje číslo splátky; A_K vyjadřuje výše půjčky čísla K ; $A'_{K'}$ představuje výši splátky čísla K' ; m je číslo poslední půjčky; m' je číslo poslední splátky; t_K vyjadřuje interval vyjádřen v letech, ode dne půjčky č. 1 do termínů následných půjčky č. 2 až m ; $t_{K'}$ je interval, vyjádřený v letech ode dne půjčky č. 1 do termínů splátek nebo úhrad poplatků č. 1 až m' a i je roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr.

Tento vztah nezohledňuje pouze výši všech částek placených klientem a bankou, ale i termíny, ve kterých dochází k platbám. Proto jej lze považovat za přesné vyjádření nákladů, které platí příjemce úvěru.

Ve smlouvě o spotřebitelském úvěru jsou stanoveny podmínky, za kterých může být roční procentní sazba nákladů upravena, a které nesmí být závislé pouze na vůli věřitele. Věřitel musí o všech změnách RPSN spotřebitele informovat. Pokud ovšem je sjednaná smlouva o spotřebitelském úvěru, která umožňuje změnu roční procentní sazby nákladů nebo změnu výše plateb s úvěrem souvisejících, které v době výpočtu nebyly vyčíslitelné. Při výpočtu je nutno vycházet z předpokladu, že úrok a ostatní platby zůstávají neměnné a budou platit až do konce platnosti smlouvy, podle které byl spotřebitelský úvěr sjednán. Pokud nelze stanovit roční procentní sazbu nákladů, musí věřitel do smlouvy uvést maximální výši úvěru, výši plateb, které s úvěrem souvisejí a podmínky, za kterých lze tyto platby měnit.

V zákoně o spotřebitelském úvěru jsou obsaženy i sankce za nedodržení podmínek pro stanovení úročení a dalších náležitostí smlouvy. Pokud smlouva o spotřebitelském úvěru nesplňuje požadavky zákona, pokládá se spotřebitelský úvěr za úvěr, který je úročený ve výši diskontní sazby České národní banky platné v době uzavření smlouvy. Ujednání o jiných platbách na spotřebitelský úvěr se s účinností ode dne, kdy spotřebitel tuto skutečnost uplatní u věřitele, stávají neplatnými.

K výpočtu roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr je nutné znát celkové náklady úvěru pro spotřebitele. Není však nutné znát náklady související s neplněním závazků dané smlouvou, kterou se sjednává spotřebitelský úvěr, a dalších nákladů, mezi které nepatří kupní cena, kterou je spotřebitel povinen při koupi zboží či poskytnutí služby zaplatit, bez ohledu na to, pomocí čeho je transakce uskutečněna. Náklady na vedení účtu znamenají jednotlivé platební transakce a čerpání. Náklady na použití platebních prostředků pro platební transakce a čerpání a další náklady spojené s platebními transakcemi se zahrnují do celkových nákladů úvěru, kromě případů, kdy není nutné zřízení účtu a tedy náklady na tento účet by byly uvedeny ve smlouvě, v níž se sjednává spotřebitelský úvěr nebo v jiné uzavřené smlouvě. Výpočet RPSN na spotřebitelský úvěr je založen na předpokladu, že sjednaný

spotřebitelský úvěr bude trvat dohodnutou dobu a spotřebitel bude plnit řádně a včas své povinnosti vůči věřiteli.¹²

Pomocí roční procentní sazby nákladů mohou spotřebitelé porovnávat nákladovost spotřebitelských úvěrů, které jsou nabízeny na trhu.

2.1.5 Výhody a nevýhody spotřebitelského úvěru

Největší výhodou spotřebitelského úvěru je okamžité uspokojení spotřebitelových současných potřeb bez nutnosti dlouhodobě spořit. Jde tedy o rozdělení jednorázové platby na několik menších částí.

Mezi hlavní nevýhodu spotřebitelského úvěru lze považovat jisté přeplacení. Spotřebitel neuhradí věřiteli pouze půjčenou částku, ale také úrok. Proto se spotřebiteli věc, na kterou si půjčil, prodraží. Také padá soukromí v podobě výše příjmů, která musí spotřebitel věřiteli před sjednáním úvěru prokázat. Jako nevýhodu lze zmínit dobu vyřízení. Věřitelé před sjednáním úvěru požadují spoustu různých dokladů a potvrzení. Mnozí spotřebitelé považují za největší nevýhodu zaangažovanost třetí osoby, v podobě ručitele, kterého si sami musí sehnat. Ručit je ovšem možné i svým majetkem.

2.2 Zodpovědnost spotřebitele

První krokem každého spotřebitele by mělo být důkladné zvážení, zda úvěr opravdu potřebuje. Není rozumné si půjčovat finanční prostředky na věci s životností kratší, než je doba splácení. Také není rozumné sjednávat úvěr na službu, bez které se spotřebitel nyní obejde. Dlužník by měl také předem zvážit svou finanční situaci, a to nejen v době sjednávání smlouvy, ale i do budoucna. Úvěry často zatíží rodinný rozpočet natolik, že při jakékoliv nenadále situaci, mezi kterou patří nemoc, ztráta zaměstnání, rodičovská dovolená, se může spotřebitel dostat do problémů. Proto se doporučuje, aby měsíční splátky úvěrů spolu se spořením a pojištěním domácnosti byly přiměřené k výši měsíčních příjmů domácnosti.

¹² Radová, 2005

Spotřebitel by si měl prozkoumat trh, ať ví, podle čeho si správně vybrat jemu vhodný úvěr. Je možné se rozhodnout podle věřitele, je vhodné se zeptat známých a přečíst si recenze, zda je věřitel solidní. Dalším bodem rozhodování je produkt, protože každý produkt má jinou výši RPSN, harmonogram splácení, poplatky, aj. Před podpisem smlouvy je třeba si přečíst všeobecné obchodní podmínky, popřípadě požádat věřitele o vysvětlení, pokud něčemu klient nerozumí. Pokud klient dostane srozumitelnou a komplexní odpověď je to známka, že věřiteli na klientovi záleží.

V případě, kdy se dlužník dostane do osobních či finančních problémů a má tak omezenou či úplnou ztrátu možnosti hradit své závazky, měl by tak co nejrychleji kontaktovat věřitele. Pokud by tento kontakt odsunul, zvyšovaly by se jeho náklady a problémy by se stupňovaly. Takovou situaci je možné řešit sjednáním nového splátkového kalendáře, ve kterém by byly splátky sníženy, či na čas přerušeny. Dlužník by se v této situaci měl vyhnout nabídkám třetích osob, které často nabízejí oddlužení.

Jiným případem nesplácení je neochota splácet. S neochotou splácet jsou pro dlužníka spojeny závažné finanční důsledky. Může se jednat o trestný čin. Věřitel v tomto případě může odstoupit od smlouvy a vymáhat nedoplatenou část úvěru s penále. Při stálém neplacení může věřitel přistoupit k exekuci, která dále zvyšuje náklady dlužníka.

2.3 Zadluženost domácností

Ještě v 90. letech minulého století si občané v České republice neradi půjčovali peníze u banky. Platilo, že dokud na novou věc občané neměli dostatek finančních prostředků, tak si ji nepořídili. Dnes většinou platí pravý opak. Mnoho lidí si pokládá otázku: „Proč šetřit, když to můžu kopit hned? A dluh potom nějak vyřešit.“ Mnozí Češi již dlouhodobě nespoří a jednoduše kupují na dluh. K rostoucí zadluženosti

domácností přispívá také skutečnost, že dlužníci při zadlužování většinou nevidí oběživo. Lidé se tak dnes dostávají velmi častěji do dluhové pasti.¹³

Velký objem úvěrů domácnostem ve všech vyspělých zemích dokazuje, že mnoho lidí nedokáže být za sebe plně odpovědno. Růst zadluženosti je také spojen s ochotou bank půjčovat lidem s nižšími příjmy. Banky při poskytování úvěru postupují čím dál liberálněji.

V České republice roste rychleji zadluženost domácností s nízkými příjmy, protože tyto domácnosti nejsou schopny na potřebné věci předem našetřit. Poměr úvěrů domácnostem a hrubý domácí produkt v roce 2012 dosahoval přibližně 25%. Průměr v zemích Evropské unie dosahoval přibližně polovinu HDP. K nejvyššímu poměru se řadí Nizozemí se 140 %. Je ale nutné uvést, jak jsou domácnosti proti dluhu zajištěny. Finanční aktiva českých domácností dosahují průměrně 90 % HDP. Domácnosti zemí Evropské unie dosahují průměrně 200 % HDP. Domácnosti Evropské unie jsou tedy zadluženější, ale oproti českým domácnostem bohatší^{14,15}

V nadcházející tabulce Tab. 2.1 je zobrazen vývoj spotřebitelských úvěrů v letech 2006 až 2013 z pozice institucí poskytujících úvěr.

¹³ Stav kohokoli, kdo si půjčil peníze a z různých důvodů není schopen splácet. Často se jedná o lidi, kteří nakupovali hodně zboží na splátky.

¹⁴ Jílek, 2009

¹⁵ www.cnb.cz

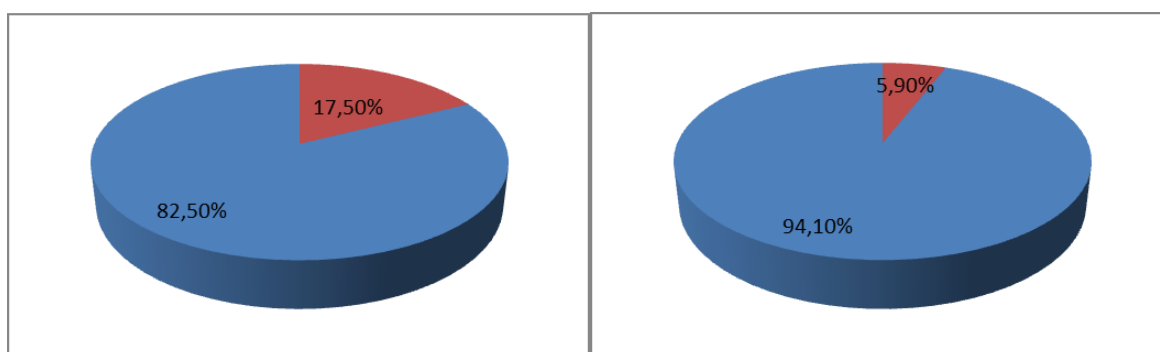
Tab. 2.1 Vývoj bankovních a nebankovní spotřebitelských úvěrů v letech 2006 až 2013

Typ úvěru	Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bankovní spotřebitelské úvěry	Hodnota v mld. Kč	540,6	726,2	880,2	983,3	1 057,1	1 118,1	1 163,3	1206,3
	Podíl na trhu v %	82,5	83,0	85,1	88,7	93,0	93,2	93,7	94,1
Nebankovní spotřebitelské úvěry	Hodnota v mld. Kč	114,7	149,1	154,3	125,2	79,1	82,2	78,2	76,0
	Podíl na trhu v %	17,5	17,0	14,9	11,3	7,0	6,8	6,3	5,9
Spotřebitelské úvěry celkem	Hodnota v mld. Kč	655,3	875,3	1 034,5	1 108,5	1 136,2	1 200,3	1 241,5	1 282,3

Zdroj: ČNB, ARAD – systém časových řad

V jednotlivých letech se podíl bankovních spotřebitelských úvěrů liší od nebankovních spotřebitelských úvěrů. Již od roku 2006 je vyšší podíl bankovních spotřebitelských úvěrů nad nebankovními spotřebitelskými úvěry. Ovšem v roce 2006 byl tento podíl vyšší o 65 % a v roce 2013 dokonce o 88,2 %. Klienti tak mnohem častěji využívají spotřebitelské úvěry poskytované bankovními společnostmi. Rozdíl v podílech je vyjádřen v následujících grafech na Obr. 2.3.

Obr. 2.3 Srovnání podílu bankovních a nebankovních spotřebitelských úvěrů v roce 2006 a 2013

Zdroj: ČNB, ARAD – systém časových řad

2.4 Charakteristika leasingu

Pojem leasing pochází z anglického slova „lease“ což znamená pronájem, nebo také smlouva o pronájmu.

Leasing je možné definovat jako smluvní akt, kdy jedna strana s podnikatelským záměrem a za úplaty poskytne druhé straně jím vybraný předmět do užívání. Druhou stranu je možné označit jako leasingového nájemce. Vztah nájemce a pronajímatele je ošetřen leasingovou smlouvou. Leasing je tedy alternativní a specifickou formou financování majetku. Leasing není v platném soukromém právu výslovně definován. Leasing není uveden mezi zvláštními smluvními typy ani v občanském zákoníku a ani v jiném soukromoprávním předpisu, posouzení některých aspektů leasingových obchodů je v praxi často nejednotné a sporné.

Leasing je tedy možné charakterizovat jako výpůjčku, která je ošetřena občanským zákoníkem, ve kterém je uvedeno: „Smlouvou o výpůjčce půjčitel přenechává vypůjčiteli nezuživatelnou věc a zavazuje se mu umožnit její bezplatné dočasné užívání.“¹⁶ Dle obchodního zákoníku je možno leasing upravovat jako nájemní smlouvu či smlouvu o nájmu dopravního prostředku.

Leasing může být dále upraven:

- nájemní smlouvou,
- smlouvou o nájmu a podnájmu nebytových prostor,
- podnikatelským nájmem věcí movitých,
- nájmem podniku,
- smlouvou o koupi najaté věci
- atd.

Z ekonomické stránky představuje finanční leasing pouhý úvěr na poskytnutí hmotného majetku. Z právního hlediska je vymezení finančního leasingu mnohem složitější. Smlouva se sjednává jako typově nepojmenovaná obchodním ani občanským zákoníkem. Až z konkrétní smlouvy či všeobecných smluvních podmínek

¹⁶ § 2193 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

je možné rozlišit finanční leasing. Sjednání typově nepojmenované smlouvy umožňuje § 1746 Občanského zákoníku.

Leasing patří v tržních ekonomikách k běžně využívaným produktům. I v našich podmínkách je ročně uzavíráno několik tisíc leasingových smluv. Celkově hodnota předmětu leasingu na celém světě již překonala 1 000 mld. USD, a v České republice překročila již 1 500 mld. Kč.¹⁷

2.4.1 Vývoj leasingu

Leasing patří v tržních ekonomikách k běžně využívaným produktům. Leasing se začal šířit a využívat v padesátých letech minulého století ve Spojených státech amerických. Postupně se využíval v zemích západní Evropy, kde je využíván k nejrůznějším účelům už od šedesátých let.

V České republice se leasing začal využívat v druhé polovině 70. let minulého století. Pomocí leasingu bylo možné financovat stroje a zařízení podniků. Postupně byly uzavírány rámcové dohody o spolupráci se zahraničními leasingovými společnostmi, mezi které patří Société Générale, Österreichische Leasing a Miet Finanz Mülheim. V centralizované ekonomice nebyl možný rozvoj domácího leasingu. Ten přichází až s politickými a ekonomickými změnami v roce 1989. Na počátku 90. let bylo založeno mnoho firem zabývajících se především finančním leasingem. Uvádí se, že těchto firem bylo založeno až přes 200 v celé Československé federativní republice.¹⁸

Ovšem ve druhé polovině 90. let došlo ke stabilizaci leasingového trhu. Ten postupně prošel etapou postupné a poklidné konsolidace. S problémy nepoctivých zákazníků omezila řada společností uzavírání nových leasingových smluv. Dnes jsou úvěry na koupi nového majetku snáze dostupné a leasing není již tak populární, i když má zákazník širokou možnost ve výběru leasingové společnosti, ale i leasingového produktu.

¹⁷ Statistika České leasingové a finanční asociace

¹⁸ Pulz, 1993

2.4.2 Provozování leasingové činnosti

Podmínky pro leasingové podnikání jsou dosti liberální. Leasingovou společností může být kterákoliv obchodní společnost a fyzická osoba, která splní obecné podmínky. Leasing je na základě zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání řazen mezi živnosti volné.

Pro provozování leasingu operativního i finančního je nutné získat živnostenský list pro:

- pronájem a půjčování movitých věcí – v případě, že leasingová společnost bude pronajímat movitý majetek,
- realitní činnost – v případě, že bude předmětem leasingu nemovitost bez doprovodných služeb a
- správa a údržba nemovitostí – v případě, kdy součástí pronájmu budou i doprovodné služby.

Dříve leasingové společnosti potřebovaly pouze živnostenské oprávnění pro koupi za účelem dalšího prodeje a prodej. Dnes, pokud nezměnily svá živnostenská oprávnění na výše uvedená, jim hrozí postih za neoprávněné podnikání.

K provozování operací finančního leasingu jsou oprávněné i banky. Leasing u nás mohou poskytovat i pobočky zahraničních bank, po získání povolení České národní banky, na základě zákona o bankách. Ve většině evropských států nepotřebují banky k poskytování leasingu zvláštní licence, protože vůči leasingu není uplatňován bankovní dohled, ani administrativní dohled jiného státního orgánu. Musí se ovšem řídit předpisy jako jiné obchodní společnosti a jiní podnikatelé. Těmito předpisy, zejména, se rozumí předpisy občanského zákoníku, zákona na ochranu hospodářské soutěže, zákona na ochranu spotřebitele, zákona proti praní peněz, zákona o konkursu a vyrovnání a daňové a účetní předpisy. V tomto ohledu je jejich činnost kontrolována a postižitelná v působnosti příslušných státních orgánů. Česká republika patří mezi většinu zemí, kde není zapotřebí zvláštní licence.

2.4.3 Klasifikace leasingu

Existují tři základní typy leasingu, a to:

- finanční leasing,
- operativní leasing a
- zpětný leasing.

Tyto typy leasingu se liší přenesením rizik z pronajímatele na nájemce, či převedením práv k najaté věci po ukončení leasingu. Klasifikace závisí na podstatě operace, ne pouze na právní formě.

Fyzické osoby mohou žádat o finanční leasing. Ten spočívá v pronájmu předmětů a přenosu velké části nebo dokonce i všech rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu na nájemce. Předmět leasingu je možné s právem či povinností převést do vlastnictví nájemce. Tento převod se uskuteční za cenu, která je obvykle nižší než tržní, nebo s právem uzavření další leasingové smlouvy za lepších podmínek. Před finančním leasingem vždy nájemce zvažuje i jiné možnosti financování pořízení majetku. Je zde velký předpoklad, že majitel zná pořizovací cenu majetku.

Leasing, pomocí něhož nájemce používá předmět bez přenosu většiny rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu, se nazývá operativní leasing. V tomto případě nemá nájemce právo na možný převod vlastnictví předmětu leasingu vlastnictví na jeho jméno.

Poslední typ leasingu je specifický. Dodavatelem předmětu leasingové smlouvy je nájemce, který předmět už užívá. Všechna rizika zůstávají na nájemci a na konci leasingu přechází předmět leasingu zpět na nájemce. Tento leasing se nazývá zpětný. Tímto typem leasingu se zabývá pouze sedm leasingových společností. Bývá využíván firmami čím dál více.

2.4.4 Výhody a nevýhody finančního leasingu

Na první pohled je zřejmé, že finanční leasing má mnohem více nevýhod, než výhod. Ovšem je možné nalézt i výhody tohoto způsobu financování. Nájemné u finančního leasingu s následnou koupí předmětu leasingu je podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů možné uznat jako výdaj či náklad, jak u fyzické osoby, tak i právnické osoby.

Finanční leasing má mnoho nevýhod. Nájemce může za největší nevýhodu považovat vyšší úrokovou míru, než jaké se pohybují u úvěru na koupi daného majetku. Nájemce postupně splácí majetek s tím, že splátky pokrývají původní pořizovací cenu majetku zvýšenou o úrokové náklady na financování koupě majetku a o zisk z operace.¹⁹

Nevýhoda souvisí i s vlastnickými riziky. Některá vlastnická rizika bývají přenášena právě na nájemce. Mezi tato rizika patří odcizení a totální zničení, pokud není náhrada poskytnutá pojišťovnou v plné výši. I v případě odcizení nebo totálního zničení je nájemce povinen leasing doplatit.

Nájemce je výrazně omezen ve vlastnickém právu předmětu leasingu. Celou dobu pronájmu je majitelem předmětu leasingu leasingová společnost a nájemce tak nemůže na majetku provádět jakékoli úpravy bez souhlasu leasingové společnosti. Nájemce nemůže ani s tímto majetkem jakkoli nakládat, majetek nemůže prodat.

Nevýhodné je také vypovězení leasingové smlouvy. Pokud je možné smlouvu vypovědět, musí nájemce počítat s úhradou penále.

V případě zkrachování leasingové společnosti, musí nájemce vrátit předmět leasingu zpět společnosti a nadále hradit stanovené leasingové splátky.

¹⁹ Jílek, 2009

2.4.5 Leasingová smlouva

Český právní řád nezná pojem leasingová smlouva, proto se při uzavírání leasingových smluv postupuje podle občanského zákoníku. Do konce roku 2013 byla leasingová smlouva ošetřena obchodním zákoníkem. Veškeré podmínky pro sestavení leasingové smlouvy jsou vytvořeny Českou leasingovou a finanční asociací.

Leasingová smlouva, je smlouva uzavírána mezi poskytovatelem a příjemcem leasingu. Tato smlouva by měla dostatečně určit základní závazky obou stran. Smlouva bývá doplňována obchodními podmínkami, které se v každé leasingové společnosti liší. S podmínkami by se měl příjemce leasingu podrobně seznámit již před uzavřením leasingové smlouvy. Pokud příjemce leasingu obchodní podmínky přijme, mají nezastupitelný význam v procesu výkladu a naplnění leasingové smlouvy. Obchodní podmínky konkretizují a doplňují leasingovou smlouvu a stávají se závazným odkazem obsaženým v uzavřené leasingové smlouvě.

Mezi podstatné náležitosti smlouvy o finančním leasingu jistě patří určení smluvních stran, předmět leasingu a základní podmínky užívání předmětu leasingu příjemcem. Ve smlouvě by měly být zmíněny platební podmínky, mezi které patří pořizovací cena, výše leasingových splátek a také splátkový kalendář. Smlouva vymezuje podmínky o předání předmětu leasingu a podrobnosti o jeho užívání příjemcem. Smlouva také obsahuje podmínky o užívání předmětu leasingu, jeho pojištění, podmínky případného převodu vlastnických práv z leasingové společnosti na příjemce leasingu, ustanovení o povinnosti provádět opravy na pronajatém majetku. Smlouva obsahuje také závěrečná ustanovení, tedy za jakých podmínek lze smlouvu měnit v době trvání leasingu, a podpisy obou smluvních stran.²⁰

V jistých případech je možné od smlouvy o leasingu odstoupit. Tento jev, vzhledem k odpovědnému přístupu leasingových společností a nájemců, nebývá příliš častý, ale dojít k němu může. Proto je důležité zmínit tuto možnou situaci již při podpisu smlouvy.

²⁰ Valouch, 2008

Mezi nejčastější důvody předčasného ukončení leasingové smlouvy patří:

- její postoupení jinému zájemci,
- totální havárie,
- odcizení předmětu leasingu,
- předčasné ukončení ze strany nájemce a
- výpověď smlouvy ze strany pronajímatele.

Smlouva se při havárii ukončí pouze tehdy, kdy je současná cena předmětu leasingu nižší, než by byly náklady vynaložené na uvedení předmětu do původního stavu.

Při odcizení předmětu leasingu se smlouva mezi nájemcem a pronajímatelem ukončuje vždy. Pronajímatel předmět leasingu trvale vyloučí ze své činnosti.

Důvodem pro předčasné ukončení leasingové smlouvy ze strany nájemce může být odkoupení předmětu leasingu před sjednanou lhůtou nebo odstoupení od smlouvy následkem nových smluvních podmínek.

Pronajímatel může odstoupit, pokud nájemce poruší nějakou podmínku uvedenou ve smlouvě. Nejčastěji se jedná o prodlení či neplacení leasingových splátek, o nedostatečnou péči nebo o používání předmětu v rozporu s účelem s následným vznikem škody.

Nájemce je i při předčasném ukončení smlouvy povinen uhradit pronajímateli dosud nesplacené splátky za dobu, na kterou byla smlouva uzavřena. Dále je nutné uhradit výdaje pronajímatele spojené s ukončením smlouvy a odebráním předmětu, úroky z prodlení, smluvní pokuty a náhradu škody. Proces, ve kterém byla leasingová smlouva předčasně ukončena, končí až finančním vyrovnáním. Finanční vyrovnání obnáší všechny uskutečněné i neuskutečněné platby od nájemce, nespotřebované zálohy či časově nerozlišené první vyšší splátky, pojistné plnění od pojišťovny, částky za prodej předmětu nebo vraku, úroky z prodlení za opožděné nebo do dne ukončení smlouvy neuhrazené splátky, současná hodnota dluhu nájemce ke dni ukončení smlouvy, různé poplatky a ostatní náklady spojené s předčasným ukončením leasingové smlouvy.

2.4.6 Leasingový koeficient a leasingová cena

Leasingový koeficient je poměrové číslo, pomocí něhož lze zjistit kolik zaplatí nájemce pořizovaného majetku na leasingu více, než kdyby daný majetek koupil přímo. Do čitatele patří všechny platby, to jsou ty platby, které nájemce zaplatí leasingové společnosti za dobu smluvního vztahu. Pokud je předmětem leasingu automobil, tak se zde nezapočítává ta část plateb, která souvisí s pojištěním. Ve jmenovateli leasingového koeficientu je pořizovací cena předmětu leasingu.

Leasingová cena je celková částka, kterou leasingové společnosti zaplatí nájemce. Leasingová cena je součtem zálohy na budoucí kupní cenu, akontaci, leasingových splátek zůstatkové hodnoty majetku.

Výpočet leasingového koeficientu a leasingové ceny je rozebrán na následujícím vzorovém příkladu.

Spotřebitel uvažuje o leasingu motorového vozidla, jehož cena činí 1 000 000 Kč. Pokud se spotřebitel rozhodne financovat jím vybranou leasingovou společností na 5 let, bude platit na základě splátkového kalendáře první zvýšenou měsíční splátku ve výši 255 700 Kč a poté pravidelně po následujících 59 měsících řádné splátky ve výši 17 700 Kč. Leasingová cena se vypočte jako souhrn jednotlivých splátek, v tomto případě to bude:

$$255700 + (59 \cdot 17000) = 1300000.$$

Leasingový koeficient je pak poměr leasingové ceny a vstupní ceny. Tedy:

$$1300000 / 1000000 = 1,3.$$

Z toho vyplývá, že v průběhu pěti let trvání leasingového vztahu zaplatí spotřebitel v leasingových splátkách celkem 130 % pořizovací ceny motorového vozidla. Přeplatí tak hodnotu pořizovací ceny o 30 %.²¹

²¹ http://finance.idnes.cz/jak-se-vypocita-leasingova-cena-d3g-/uver.aspx?c=A070330_142908_fi_osobni_vra

2.4.7 Efektivní úroková míra leasingu

Je to taková úroková míra, která bývá stanovena již na začátku pronájmu tak, aby se souhrn současné hodnoty minimálních leasingových plateb pronajímateli a nezaručené zbytkové hodnoty rovnal reprodukční pořizovací ceně najatého majetku. Nezaručenou zbytkovou hodnotou se rozumí ta část zbytkové hodnoty najatého majetku, jejíž realizace pronajímatelem není zaručena nebo je zaručena pouze subjektem spojeným s pronajímatelem.²²

2.4.8 Minimální leasingové platby

Tyto platby jsou stanovené během doby pronájmu, jež má nájemce uhradit. Pokud tyto platby nájemce neuhradí, mohou být po nájemci požadovány, s výjimkou plateb za služby nebo daně a plateb nestanovených pevnou částkou v závislosti na časovém faktoru, ale např. podle rozsahu použití. Pokud se očekává na konci doby pronájmu levný odkup pronajatého majetku nájemcem, leasingové minimální platby zahrnují také platby požadované za tuto možnost.

2.4.9 Diskontované platby

Diskontované platby slouží k přepočítání budoucí hodnoty k dnešní. V případě spotřebitelského úvěru a finančního leasingu se jedná o veškeré peněžní toky, které jsou spojené s financováním majetku, zboží či služby upravené o diskontní faktor. Výpočet diskontního faktoru (d) udává následující vzorec:

$$d = \frac{1}{(1+i)^n}, \quad (2.5)$$

kde i je výše faktoru, kterým se platby diskontují, n je počet splátek.

²² Jílek, 2009

3 Analýza trhu spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu v České republice

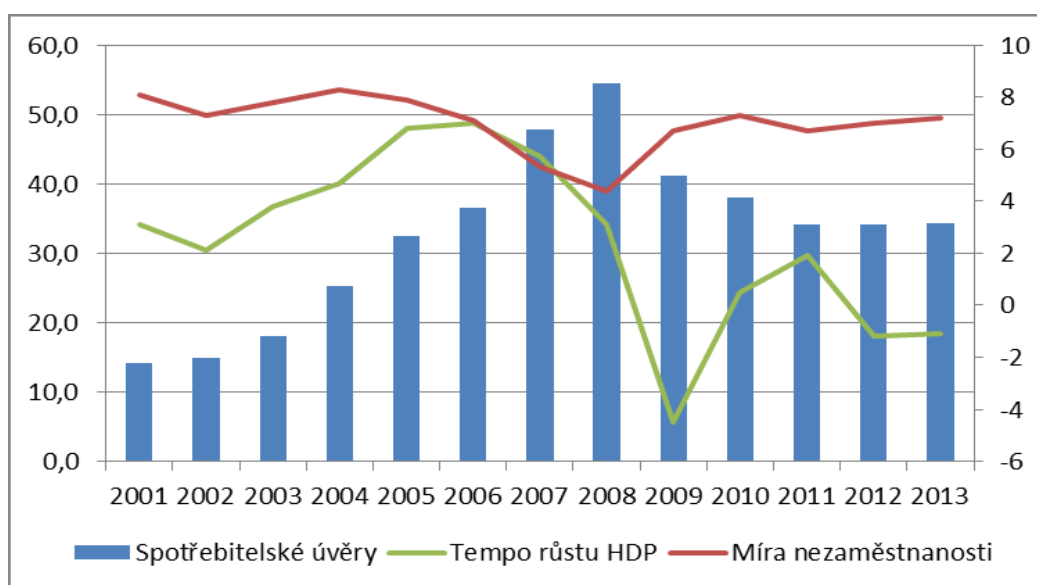
Tato kapitola se zabývá stavem a vývojem leasingového a úvěrového trhu, konsolidací půjček a oddlužovacími agenturami.

3.1 Makroekonomické údaje o českém trhu

Vývoj spotřebitelského úvěru, ale i finančního leasingu je do značné míry ovlivněn makroekonomickými jevy, jako je např. míra nezaměstnanosti, výše hrubého domácího produktu. Vývoj ovlivňuje i cena úvěru, tedy úrok.

Na následujícím Obr. 3.1 je znázorněn vývoj nebankovních spotřebitelských úvěrů, které poskytli členové České leasingové a finanční asociace v letech 2001 až 2013.

Obr. 3.1 Vývoj nebankovních spotřebitelských úvěrů poskytnutých členy ČLFA (v mld. Kč na levé ose), míra nezaměstnanosti a hrubý domácí produkt (v % na pravé ose)

Zdroj: Česká leasingová a finanční asociace, Český statistický úřad

V roce 2007 se ekonomika nacházela v konjunktře a tyto podmínky byly příznivé pro nabízené produkty. Hrubý domácí produkt se meziročně zvýšil o 5,7 %. Zvyšovaly se také investice a výdaje domácností. Spotřebitelé byli pozitivně ovlivněni relativně nízkými úrokovými sazbami. V druhé polovině roku 2007 byla poptávka po některých finančních produktech, zejména po finančním leasingu, ovlivněna změnou daňových zákonů.

V roce 2008 se podmínky s vývojem úvěrového trhu, ale i celé ekonomiky zhoršovaly. Leasingové a nebankovní obchody byly ovlivněny klesajícím tempem ekonomického růstu a klesající poptávkou po investičních a spotřebitelských finančních produktech. V průběhu tohoto roku kleslo tempo růstu hrubého domácího produktu přibližně na 4 %. Také klesaly investice i výdaje domácností. Nízké úrokové sazby neměly přímý dopad na cenu nebankovních finančních produktů při dostupnosti úvěrů.²³ Průměrná výše inflace na konci roku dosáhla 6,3 % a míra nezaměstnanosti, která ovlivňuje hlavně poptávku a rizika ve spotřebitelských úvěrech, 4,39 %.

V roce 2009 byly veškeré nebankovní produkty, tedy i spotřebitelské úvěry, nabízené v podmínkách ekonomické recese. Ekonomické prostředí se stále zhoršovalo, a vedlo tak k poklesu poptávky spotřebitelů po úvěrech. V této době také narostl objem pohledávek z finančních obchodů po lhůtě splatnosti. Poskytovatelé nebankovních produktů proto zpřísnili kritéria pro hodnocení klientů. Nebonitní poptávky byly v mnoha případech odmítány.

Ekonomika stále klesala a podle odhadů hrubý domácí produkt klesl o -3,1 %. Sníženému hrubému domácímu produktu odpovídaly i snížené výdaje domácností. V 1. čtvrtletí poklesl hrubý domácí produkt o 3,4 %, ve 2. čtvrtletí o 4,9 %, ve 3. čtvrtletí o 4,1 %. I když se tento propad v závěru roku snížil, za celý rok 2009 došlo podle odhadu České národní banky k poklesu našeho hrubého domácího produktu o 3,9 %. Pokračovalo, i když s postupně klesajícím tempem, meziroční snižování průmyslové výroby z lednového poklesu o 23,3 % na prosincové reálné meziroční snížení o 0,4 %. Zápornému tempu růstu hrubého domácího produktu

²³ Nebankovní společnosti nezvyšovaly ceny produktů provizemi či různými poplatky.

odpovídaly snížené investice a omezované výdaje domácností. Míra nezaměstnanosti vzrostla během roku na 9,2 %. Domácnosti, které nebyly schopny splácet své závazky, se pohybovaly na 3,8 % s tendencí dalšího růstu.

V roce 2010 se ekonomika mírně oživila. Ovšem poptávka po leasingu i spotřebitelských úvěrech byla i nadále ovlivněná stagnací, která stále přetrvávala, a minimálním růstem spotřebitelských výdajů. I přesto, že hrubý domácí produkt meziročně vzrostl o 2,2 %, výdaje domácnosti rostly velmi pomalu. Nezaměstnanost se v roce 2010 pohybovala ve výši 7,28 %. Podíl nesplacených spotřebitelských úvěrů se zvýšil z 3,8 %, kterých dosahoval v roce 2009, na 5,2 %.

V roce 2011 nedošlo k výraznému posílení investic ani výdajů domácností. Proto se objem nebankovního financování zvýšil pouze nevýrazně. Tempo hrubého domácího produktu postupně kleslo na 1,7 %. Inflace v roce 2011 byla nízká, ale postupně rostla. Naopak se objevil mírný pokles nezaměstnanosti a to na výši 6,71 %. V tomto roce také poklesly podíly nesplacených úvěrů domácností u bank a nebankovních finančních institucí na 4,91 %.

V roce 2012 byly poskytnuty finanční prostředky členy České leasingové a finanční asociace ve výši 35,7 mld. Kč na financování zboží a služeb pro domácnosti, což je oproti předcházejícímu roku nárůst o 2 %.

V roce 2013 byly mnohem častěji poskytovány spotřebitelské úvěry, než leasing. I přes častější využívání spotřebitelského úvěru meziročně stoupl objem poskytnutých leasingu o více než 8 %. V tomto roce členové České leasingové a finanční asociace uzavřeli mnohem více smluv na osobní automobily. Bylo uzavřeno více kontraktů na automobily ojeté, než na nové. Celkově bylo profinancováno mnohem méně automobilů, než v předešlém roce.²⁴

²⁴ Česká leasingová a finanční asociace

3.2 Spotřebitelské úvěry v České republice

Na území České republiky jsou spotřebitelské úvěry poskytovány bankovními společnostmi a nebankovními společnostmi.

Bankovní společnosti jsou dozorované Českou národní bankou a jejich produkty, tedy i spotřebitelské úvěry, jsou Českou národní bankou kontrolovány. Při žádosti o úvěr vyžadují bankovní společnosti velké množství dokladů, mezi něž patří občanský průkaz, častokrát druhý průkaz totožnosti a mnohdy doklad o výši příjmů. Některé bankovní společnosti vyžadují také výpis z bankovního účtu klienta, kopii pracovní smlouvy, či potvrzení zaměstnavatele. Bankovní společnosti nabízejí své produkty veřejně, tedy je možné se o nich dozvědět v odborných tiskovinách či na internetu. Bankovní společnosti klientovi nabízejí seriózitu, dodržování smluvních podmínek a osobní přístup. Bankovní společnosti, nabízející spotřebitelský úvěr, je možné považovat za bezpečnější, než je tomu u nebankovních společností, které fungují rozdílně od bankovních.

Na našem trhu působí mnoho bankovních společností poskytujících spotřebitelské úvěry. Klient si tak může vybrat nejen z nabízených produktů určených k financování nejrůznějších potřeb, ale i společnost, u které o produkt zažádá. Na první příčky největších bankovních společností nabízejících spotřebitelský úvěr se řadí Československá obchodní banka, a. s., Komerční banka, a. s., Česká spořitelna, a. s., Raiffeisenbank, a. s. Základní charakteristiky úvěrových produktů nabízených největšími bankovními společnostmi na našem trhu jsou uvedeny v následující Tab. 3.1.

Tab. 3.1 Základní charakteristika úvěrových produktů vybraných bankovních společností

Název banky	Česká Spořitelna	ČSOB	Komerční banka	Raiffeisenbank
Název úvěru	Půjčka	Půjčka na cokoliv	Perfektní půjčka	Osobní půjčka
Minimální výše úvěru	20 000 Kč	20 000 Kč	30 000 Kč	20 000 Kč
Maximální výše úvěru	600 000 Kč	600 000 Kč	600 000 Kč	500 000 Kč
Minimální doba splácení	12 měsíců	12 měsíců	12 měsíců	6 měsíců
Maximální doba splácení	84 měsíců	84 měsíců	72 měsíců	72 měsíců
Poplatek za správu a vedení úvěru	59 Kč	50 Kč	0 Kč	99 Kč
Poplatek za předčasné splacení	0,5 % - 1 % ²⁵	1 % ²⁶	0 Kč	0 Kč
RPSN od (p. a.)	10,06 %	16,91 %	18,50 %	16,00 %
Úroková sazba (p. a.)	6,25 %	8,90 %	15,90 %	8,90 %

Nebankovní společnosti nejsou na našem trhu dozorovány státem, tedy Českou národní bankou, proto je zde velké riziko v nabízení úvěru. Úvěr může nabízet kdokoli. Ať už jde o fyzické osoby, investory, či instituce. Klient nemá jistou záruku, kterou mu poskytují bankovní společnosti. Ovšem i na trhu nebankovních společností se nacházejí již dlouholetí, kvalitní poskytovatelé úvěru. Můžeme se však setkat i s velmi nekorektním jednáním, někdy až skoro nezákonným. Společnosti, kterým by se klient měl vyhýbat, používají již známé taktiky, mezi které patří neseriózní reklama, manipulace, sliby. V případě, kdy klient má zájem pouze o informativní kalkulaci, společnost vyžaduje citlivé osobní údaje i přes telekomunikační prostředek. Tyto společnosti také reklamou útočí na city klienta. Obchodní podmínky jsou sepsány miniaturním písmem a smlouvy jsou celkově nevzhledné. V nebankovních společnostech je také zaručeno okamžité sepsání úvěrové smlouvy, bez jakéhokoliv předkládání dalších dokladů. Obvykle není požadován ani doklad o výši příjmu, tudíž

²⁵ Z výše mimořádné splátky.

²⁶ Z výše mimořádné splátky.

úvěr u nebankovní společnosti může získat i ten klient, kterému by banka peněžní prostředky neposkytla. Za značnou nevýhodu nebankovních společností lze považovat vyšší úrok, než který poskytují společnosti bankovní. Vyšším úrokem se společnosti chrání před neplátiči, kteří se zde vyskytují častěji, právě z důvodu nezkoumání výše příjmu klienta. Bankovní společnosti jsou tedy více konzervativní.

Mezi nejznámější nebankovní společnosti působící na českém trhu patří Cetelem ČR, a. s., Cofidis, s. r. o., Home Credit, a. s., Profi Credit Czech a. s. a Provident Financial, s. r. o. Tyto společnosti jsou většinou členy České leasingové a finanční asociace, proto jsou jí dozorovány a mají povinnost dodržovat pravidla, která musí dodržet všichni členové asociace, a jsou tedy stejně dozorovány jako leasingové společnosti. Jejich základní porovnání je uvedeno v Tab. 3.2.

Tab. 3.2 Základní charakteristika úvěrových produktů vybraných nebankovních společností

Název banky	Cetelem ČR	Cofidis	Home Credit	Profi credit
Název úvěru	Osobní půjčka	Úvěr na cokoliv	Hotovostní půjčka	Půjčka
Minimální výše úvěru	20 000 Kč	20 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč
Maximální výše úvěru	1 000 000 Kč	300 000 Kč	150 000 Kč	166 000 Kč
Minimální doba splácení	6 měsíců	12 měsíců	10 měsíců	12 měsíců
Maximální doba splácení	120 měsíců	84 měsíců	84 měsíců	48 měsíců
Poplatek za správu a vedení úvěru	0 Kč	0 Kč	69 Kč	0 Kč
Poplatek za předčasné splacení	0,5 % - 1 % ²⁷	0 Kč ²⁸	0 Kč	0 Kč
RPSN od (p. a.)	11,32 %	7,00 %	16,10 %	11,35 %
Úroková sazba (p. a.)	6,90 %	7,00 %	13,90 %	16,00 %

²⁷ Z výše mimořádné splátky.

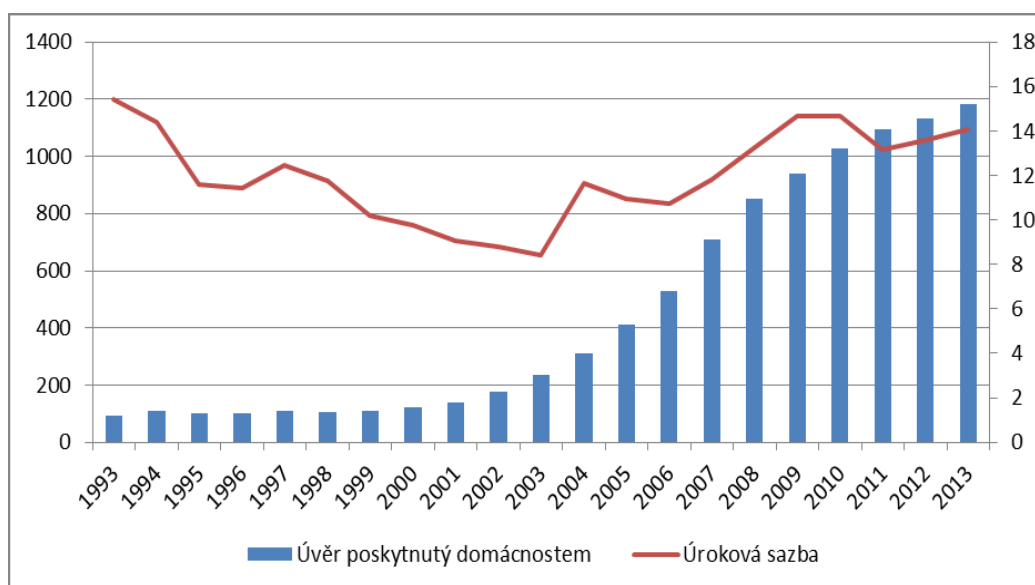
²⁸ Z výše mimořádné splátky.

Na našem trhu nepůsobí jen dozorované společnosti, ale i ty, které dozor nemají a častokrát porušují veškeré kodexy a nepostupují standardně. Do skupiny nestandardně poskytujících finanční prostředky patří určité společnosti, které při poskytování úvěrů nezkoumají výši příjmů klienta. Klienti jsou tedy v mnohých případech nezaměstnaní či lidé bez stálého příjmu. Společnostem jde o tzv. „udržitelný dluh“, kdy veškeré penále a úroky za nezaplacení jsou tak vysoké, že je lidé bez příjmu nejsou schopni nikdy splatit. Existují také společnosti, které půjčují pouze klientům, u kterých mohou využít zástavního práva k nemovitostem. Ani tyto společnosti se nezajímají o příjem klienta a tedy jeho schopnost splácet. Je důležité také zmínit společnosti, které nabízejí klientovi oddlužení, či sjednocení úvěrů. Tato problematika je rozepsána dále v kapitole 3.4 Oddlužovací agentury.

Česká národní banka vede statistiky poskytovaných úvěrů bankovními i nebankovními společnostmi, hodnotu poskytnutých finančních prostředků z pohledu doby splácení, účelu, či měny, ve které byly poskytnuty

Také vede statistiky průměrné výše úroků, za které byly spotřebitelské úvěry v jednotlivých letech poskytovány. Závislost výše poskytnutých úvěrů a úrokové sazby v jednotlivých letech je znázorněna na následujícím Obr. 3.2.

Obr. 3.2 Vývoj výše úvěrů (v mil. Kč na levé ose) a úrokové sazby spotřebitelských úvěrů (v % na pravé ose)

Je zřejmé, že na začátku sledovaného období dosahovala úroková míra k 16 % a hodnota poskytnutých financí byla ve výši 93 mil. Kč. Vysoká úroková sazba odrazovala možné klienty financovat své potřeby úvěrem. Zlom nastal v roce 2002, kdy bylo odstartováno každoroční zvyšování poskytnutých prostředků. Klienti si po dobu 9 let půjčovali prostředky v celkové výši do 150 mil. Kč ročně. V tomto roce se úrokové sazby propadly pod 9 % a v roce 2004 dokonce pod 8 %, tedy o polovinu, než byla jejich výše v roce 1993. Do roku 2002 se výše úrokové sazby postupně snižovala. Následovalo postupné zvyšování, nyní se její výše pohybuje přibližně na 14 %.

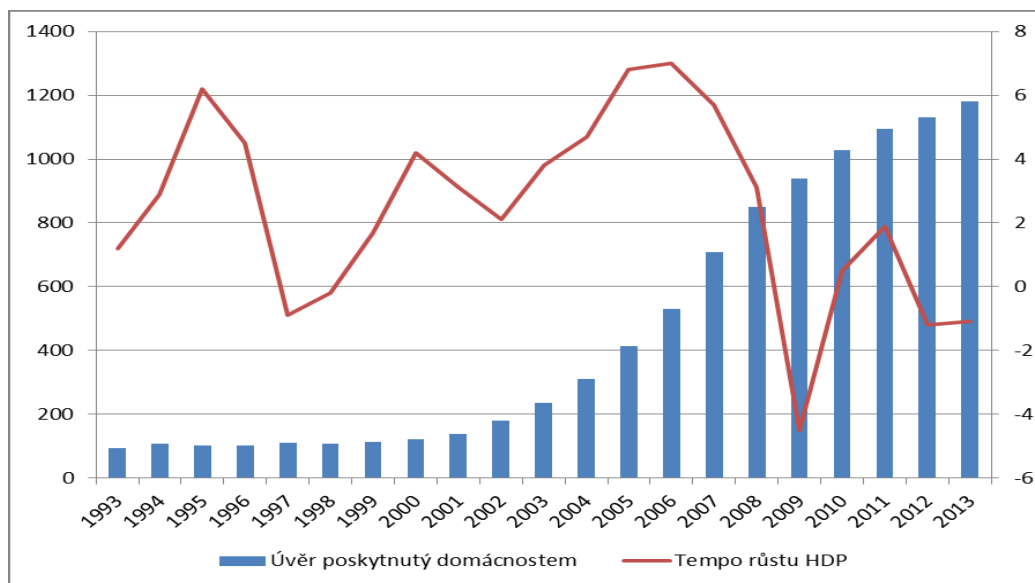
3.2.1 Vývoj poskytnutých úvěrů

Výše poskytnutých úvěrů, ale také růst hrubého domácího produktu v tomto období znázorňuje Obr. 3.3. Hrubý domácí produkt, označován jako hrubý domácí produkt, je úzce spojen s poskytnutými úvěry. Do hodnot hrubého domácího produktu (*HDP*) se mimo jiné započítává spotřeba domácností, jak je uvedeno následovně:

$$HDP = C + I + G + NX, \quad (3.1)$$

kde *C* představuje spotřebu domácností, *I* jsou hrubé soukromé investice, *G* vyjadřuje výdaje vlády na nákup výrobků a služeb a *NX* je čistý export. Spotřeba domácností vyjadřuje nákup předmětů dlouhodobé spotřeby, krátkodobé spotřeby a služby. A právě některé předměty a služby domácnosti financují peněžními prostředky, které získají spotřebitelským úvěrem.

Obr. 3.3 Vývoj výše úvěrů poskytnutý domácnostem (v mil. Kč na levé ose) a vývoj tempa růstu hrubého domácího produktu (v % na pravé ose)

Výše poskytnutých úvěrů fyzickým osobám se, až na menší výkyvy v druhé polovině 90. let minulého století, stále zvyšuje. Výše úvěru domácnostem je zaznamenaná na následujícím obrázku Obr. 3.1. Zatímco v roce 1993 dosahovala výše poskytnutých úvěru domácnostem pouze 92 781,1 mil. Kč, v roce 2010 přesáhla výše poskytnutých úvěru 1 mld. Kč. Na konci roku 2013 se tato výše dostala až k 1,181 mld. Kč.

I přesto, že se hodnota poskytovaných úvěrů stále zvyšuje, dochází k útlumu růstu poskytovaných finančních prostředků. Je zřejmé, že nejvyšší meziroční nárůst úvěrů byl v polovině sledovaného období, tj. v letech 2002 až 2006, kdy poskytování finančních prostředků rostlo vysokým tempem. A právě v roce 2006 dosáhl meziroční nárůst maxima, a to 33,35 %. V roce 2007 se nárůst snížil až o třetinu oproti předešlému roku. V roce 2012 je nárůst velmi nízký. Dosahuje pouze 3 % proti roku 2011. V roce 2013 byl tento nárůst vyšší o 1 p. b. Pokud by se i nadále tempo růstu nezvyšovalo, je možné, že výše poskytovaných úvěrů bude i v nadcházejících letech ve stejné výši jako nyní.

3.3 Leasing v České republice

Na území České republiky se leasing objevil již před rokem 1989, ale největší rozmach zažil až v 90. letech 20. století.

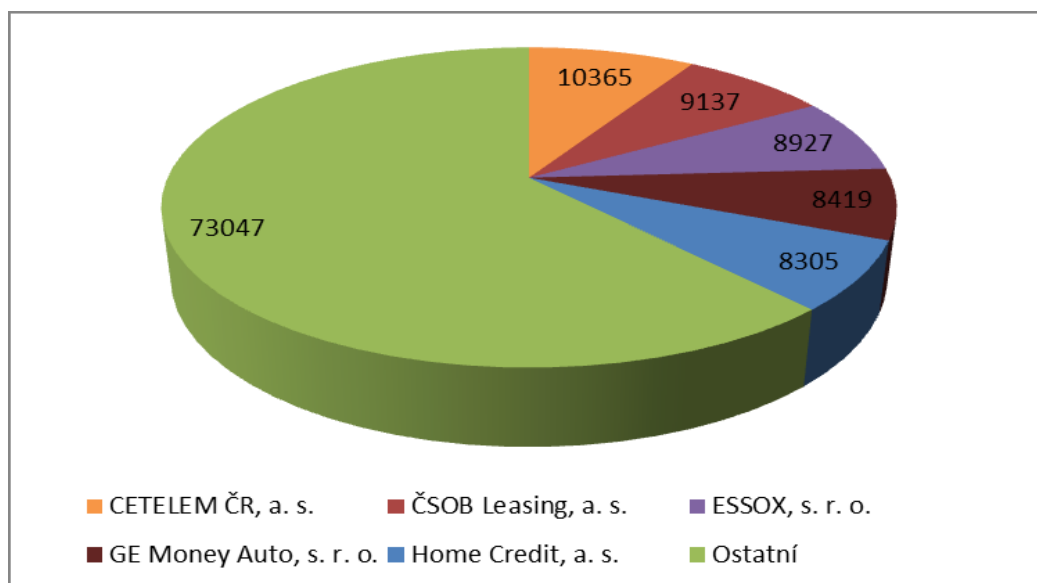
V podmínkách českého trhu je možné financovat koupi majetku prostřednictvím leasingu. Leasing je speciálním zdrojem finančních prostředků k financování nemovitostí, jako jsou domy, kanceláře, výrobní a movitostí, kam lze zařadit osobní automobily, užitková vozidla, zemědělskou techniku a zařízení, manipulační techniku aj.

V České republice jsou společnosti poskytující leasing registrovány u České leasingové a finanční asociace, což je zájmová asociace sdružující nebankovní společnosti, které poskytují finanční a operativní leasing, podnikatelské a spotřebitelské úvěry a factoring²⁹. Sama Česká leasingová a finanční asociace je členem Eurofinas, nebo-li Evropské federace asociací bankovních domů. Členové Eurofinas jsou specializovanými poskytovateli spotřebitelských a jiných úvěrů.

Podíl členů České leasingové a finanční asociace podle hodnoty nejvyššího poskytnutí peněžních prostředků v roce 2013 je představen na Obr. 3.4.

²⁹ Factoring je alternativní forma financování, které je poskytováno proti postupování pohledávek z dodávek zboží nebo za provedené služby.

Obr. 3.4 Podíl členů České leasingové a finanční asociace podle hodnot nejvyššího poskytnutí peněžních prostředků v roce 2013 (v mil. Kč)

Zdroj: Česká leasingová a finanční asociace

V roce 2013 sdružovala Česká leasingová a finanční asociace 48 členů, jejichž seznam je uveden v příloze č. 1, což je o 43 společností méně, než tomu bylo v roce 2002, kdy jich na leasingovém trhu působilo a bylo sdruženo 91 členů.

Členové České leasingové a finanční asociace poskytli v roce 2013 celkově 123,35 miliard Kč. Spotřebitelům poskytli členové asociace 35,88 mld. Kč v podobě spotřebitelského leasingu a krátkodobého pronájmu. Přičemž 99,7 % poskytnutých financí bylo použito na pořízení osobních automobilů, konkrétně nových automobilů. Podíl českého leasingového trhu na trhu evropském činil v r. 2012 0,7 %, jde tedy o 3. největší leasingový trh ve střední a východní Evropě.

V největší míře bylo financováno pořízení nových osobních automobilů a to ve výši přibližně 56,22 mld. Kč. Deset největších poskytovatelů finančních prostředků registrovaných u České leasingové a finanční asociace je uvedeno v Tab. 3.3.

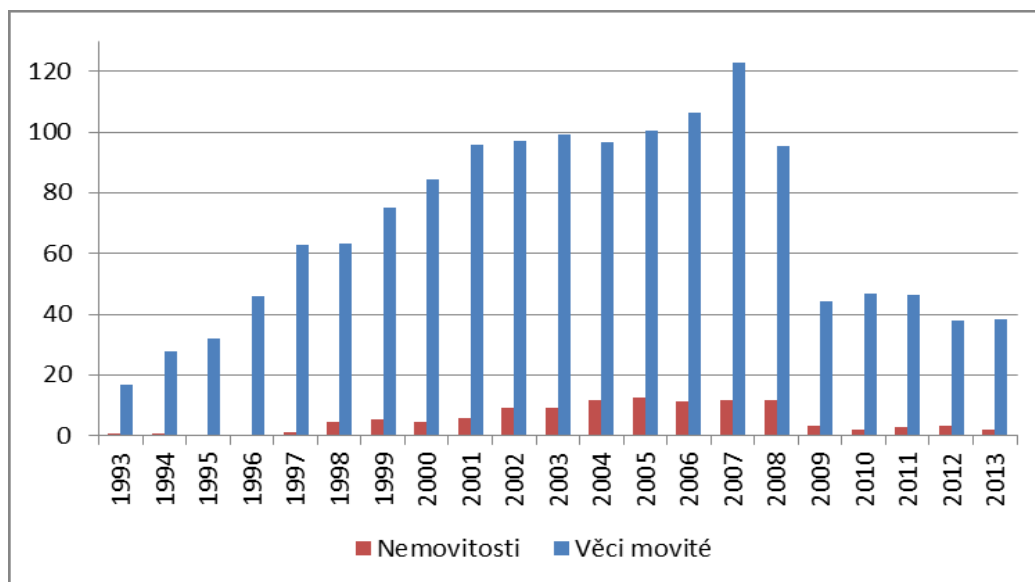
Tab. 3.3 Pořadí členských společností ČLFA podle vstupního dluhu v souhrnu všech produktů sloužících k financování osobních a užitkových vozidel a motocyklů v r. 2012

		vstupní dluh v mil. Kč
01.	CETEM ČR, a.s.	11 029,74
02.	Home Credit, a.s.	8 686,10
03.	Provident Financial s.r.o.	4 770,12
04.	ESSOX, s.r.o.	3 904,79
05.	ŠkoFIN s.r.o.	1 419,52
06.	s Autoleasing, a.s.	1 101,07
07.	GE Money Auto, s.r.o.	969,42
08.	UniCredit Leasing CZ, a.s.	943,81
09.	ČSOB Leasing, a.s.	497,18
10.	PSA FINANCE ČESKÁ REPUBLIKA, s.r.o	271,69

Zdroj: Česká leasingová a finanční asociace

Celkový vývoj poskytnutých finančních prostředků členy České leasingové a finanční asociace v letech 1993 až 2013 je znázorněn na následujícím Obr. 3.5.

Obr. 3.5 Vývoj leasingových obchodů členů ČLFA (v mld. Kč)

Zdroj: Česká leasingová a finanční asociace

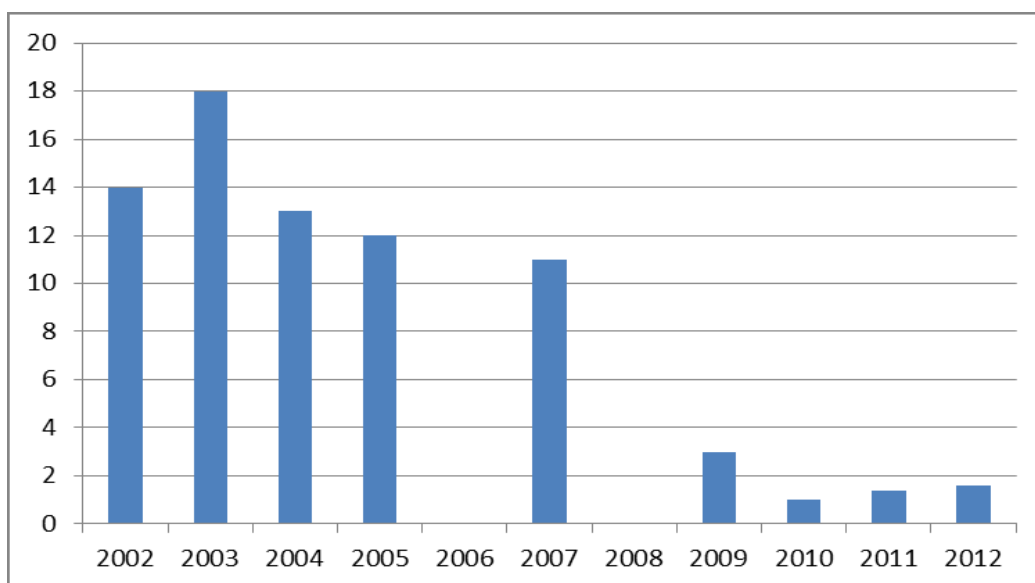
Prostředky poskytované členy jsou rozděleny na pořízení nemovitých a movitých věcí. Je zřejmé, že do roku 1997 nebylo zvykem poskytovat nemovitosti

prostřednictvím spotřebitelského úvěru či leasingu. Největší trend byl v letech 1998 až 2008. Také u věci movitých byl trend rostoucí a přetrvává do dnes. V letech 2005 až 2007 se výše poskytnutých finančních prostředků oproti předchozím rokům zvýšila. Od roku 2008 se značně poskytování finančních prostředků členy České leasingové a finanční asociace snížilo. V roce 2009 dokonce o 44,26% na 47,4 miliard Kč, což je snížení o 2/3 oproti roku 2007, kdy poskytované prostředky dosahovaly 134,6 miliard Kč. Rapidní pokles, trvající do současnosti, byl způsoben finanční krizí, která zasáhla i český finanční trh.

Fyzické osoby financují majetek pomocí finančního leasingu. Leasing je fyzickým osobám poskytován na pořízení osobního automobilu, a to nového či ojetého. Leasingem automobilů se speciálně zabývají některé leasingové společnosti. ČSOB Leasing, a. s. se zabývá financováním koupi osobních vozů značky Hyundai, Kia, Mazda, Suzuki, Mitsubishi aj. Společnost FCF Credit, s. r. o. se zabývá koupi osobních vozů značky Ford a Volvo. Je také důležité uvést společnost ŠkoFIN, s. r. o., která financuje koupi vozů značky Škoda, Volkswagen, Audi a Seat, a která byla v roce 2012 největším poskytovatelem peněžních prostředků k financování osobních a užitkových vozidel a motocyklů. Celkově poskytl 7 880 mil. Kč. Společnost ŠkoFIN, s. r. o. si drží prvenství ve financování osobních a užitkových vozidel a motocyklů již mnoho let. Profinancování společnosti ŠkoFIN, s. r. o. se v průběhu 6 let snížilo.

Vývoj finančního leasingu pro fyzické osoby je znázorněn na Obr. 3.6.

Obr. 3.6 Vývoj výše finančního leasingu poskytnutého FO (v mld. Kč)

Zdroj: Česká leasingová a finanční asociace

Výše poskytování finančních prostředků pomocí leasingu se v průběhu 10 let velmi snížila, což je způsobeno nevýhodami³⁰ financování majetku touto metodou, a proto klienti raději využívají spotřebitelské úvěry. Jak znázorňuje Obr. 3.6, k největšímu snížení financování pomocí finančního leasingu došlo v roce 2009.

Veškeré statistiky nerozlišují finanční leasing pro fyzické osoby a finanční leasing pro právnické osoby. Pomocí výpočtu je možné zjistit údaje zaznamenané v následujícím grafu. Výši finančního leasingu pro fyzické osoby v roce 2006, 2008 a 2013 není známa.

3.4 Oddlužovací agentury

Na českém trhu kromě poskytovatelů finančních služeb působí také oddlužovací agentury.

Klienti, kteří žádají o finanční služby, se velmi často na českém trhu setkávají s nabídkou pochybných subjektů. Nabídky nabízené pochybnými subjekty jsou často

³⁰ Viz kapitola 2.4.4 Výhody a nevýhody finančního leasingu

v rozporu s právní úpravou finančního trhu a odporují standardům činnosti bankovních i nebankovních poskytovatelů finančních služeb a jejich zájmových sdružení. Společnosti v hojné míře profitují z nedostatečné zkušenosti a mnohdy ne příliš dobré ekonomické situace žadatelů. Společnosti tohoto charakteru jsou přítěží pro český finanční trh.

Společnosti zajišťují nebo zprostředkovávají spotřebitelské úvěry a oklamávají klienta před podpisem smlouvy. Klient se častokrát dozví až po podpisu smlouvy, že kromě klasických splátek úvěru bude platit také honorář za zprostředkování úvěru. Společnosti mnohdy nabízejí poradenství klientům. Klientům, kteří mají problémy splácet své závazky, je nabízena pomoc či dokonce možnost převzetí závazků. Tyto nabídky se neobejdou bez problémů. Klienti musí oddlužovací agentuře poskytnout plnou moc zastoupení v jednání s jejich věřiteli. Věřitel ovšem nemusí nabídku agentury přijmout, nebo se může dohodnout na jiných podmínkách, než na kterých se dohodl s klientem. Klient má i nadále povinnost splácet závazky na základě uzavřené smlouvy.

Společnosti klientům účtují poplatky za administrativní služby nebo úroky z prodlení. Klienti často odvádějí i 1/5 splátky společnosti v podobě poplatků. V případě porušení stanovených povinností musí klienti zaplatit pokutu. Veškeré tyto poplatky v hojné míře navyšují finanční zátěž klienta a jsou pro něho nevýhodné. Česká leasingová a finanční asociace považuje tyto praktiky za nekalé a poškozující osoby ve finanční tísní.

Česká leasingová a finanční asociace proto vyzývá k obezřetnosti při posuzování podobných nabídek. Jsou vesměs spojeny s nekalými praktikami, zvyšují náklady příjemců finančních služeb, poškozují finanční instituce řádně zapojené v úvěrovém sektoru i dobrou pověst a funkci našeho finančního trhu.³¹

Oddlužovacími agenturami na českém trhu jsou například Asteria, s. r. o., Správce dluhů, s. r. o., Správce dluhů Delta, s. r. o., Air Group, s. r. o. a Oddlužovací centrum, s. r. o.

³¹ Česká leasingová a finanční asociace

3.5 Konsolidace půjček

Konsolidace úvěru patří mezi mladé produkty na českém finančním trhu. Na trhu se objevila až v roce 2006. Službu jako první začala nabízet BAWAG Bank. Postupem času tento produkt začaly nabízet i ostatní finanční společnosti. Nyní službu konsolidace půjček nabízí mnoho bankovních i nebankovních společností.

Konsolidace půjček je vhodná v případě, kdy má jeden klient několik úvěrů a není schopen plnit své závazky vůči všem věřitelům, kteří poskytli tyto úvěry. Spotřebitel již může být krůček od exekuce či dokonce osobního bankrotu.

Konsolidací, nebo-li také sdružením úvěrů, je tzv. zhuštění úvěrů do jednoho, který zastřeší všechny úvěry sjednané klientem. Nový úvěr je mnohdy s delší dobou splatnosti a nižšími splátkami. Měsíčně klient splácí pouze jeden úvěr, tedy ušetří i za vedení více úvěrů. Společnosti nabízející konsolidaci mnohdy po klientovi nevyžadují uvedení ručitele či zástavy. Klient může splatit konsolidaci předčasně a to v plné výši, či částečně.

Klient by měl začít uvažovat o konsolidaci, pokud jeho stávající součet splátek je tak vysoký, že výdaje na tyto splátky omezují jeho základní lidské potřeby. Díky snížené splátce může klient začít uvažovat o odkladu části finančních prostředků na nečekané výdaje, aby je později opět nemusel řešit úvěrem. Není vhodné řešit konsolidací běžně financované záležitosti.³²

Hlavním přínosem konsolidace úvěrů pro finanční společnost je získávání nových klientů za současného ohodnocení jejich bonity.

3.6 Osobní bankrot

Osobní bankrot je institut takzvaného oddlužení, které je upraveno insolvenčním zákonem.

³² www.clfa.cz, Česká leasingová a finanční asociace

„Dlužník, který není podnikatelem, může insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo jeho hrozící úpadek řešil oddlužením.“³³

Zákon uvádí, že fyzická osoba, která není podnikatelem, může podat soudu návrh na prohlášení insolvence a zároveň požádat, aby její úpadek nebo hrozící úpadek byl řešen formou oddlužení. Tento způsob zajišťuje ochranu před exekucemi, které mohou být soudem nařízeny, nikoliv však vykonány. Věřitelé musí přihlásit své pohledávky za dlužníkem v rámci insolvenčního řízení.

Soud má na výběr ze dvou možností, jak nařídí splácení dluhů dlužníkovi. Může nařídít prodání majetku dlužníka, či jeho splácení dle splátkového kalendáře. Pokud je schválen splátkový kalendář, dlužník je povinen po dobu pěti let posílat věřitelům splátky vždy k prvnímu dni v měsíci. Na splátky se v poměru k výši jednotlivých pohledávek rozdělí všechny příjmy dlužníka nad zákonem stanovené životní minimum. Do příjmů se počítají i dary či dědictví. Výši splátek pro jednotlivé věřitele určí soud. Soud také stanoví termín a způsob úhrady první splátky. Aby soud schválil oddlužení, musí být splněna podmínka, že pohledávka všech věřitelů bude uspokojena minimálně z 30 %. Výjimkou může být případ, že by věřitel písemně souhlasil, že to bude méně.³⁴

³³ §389 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

³⁴ <http://www.penize.cz/exekuce/18830-osobni-bankrot-petileta-cesta-z-dluhu>

4 Komparace vybraných spotřebitelských úvěrů a finančních leasingů

Tato kapitola je zaměřená na srovnání nejvhodnějšího způsobu financování nákupu osobního auta. Srovnáván bude spotřebitelský úvěr od bankovní a nebankovní společnosti a finanční leasing od leasingové společnosti.

V první části jsou popsána veškerá vstupní data, se kterými je při výpočtu pracováno. Dále jsou zde srovnány vybrané produkty, a to dle výše měsíční anuity, což jsou splátky placené každý měsíc. Produkty jsou srovnány i dle celkových plateb, tedy kolik klient celkem za alternativní zdroj financování zaplatí. Protože pro srovnání byly použity osobní automobily, je v této kapitole srovnání dle pojištění. Dalším srovnáním jsou diskontované platby a v neposlední řadě srovnání dle ročních průměrných sazeb nákladů. Na závěr kapitoly jsou veškeré dosažené výsledky shrnuty.

4.1 Vstupní data

Data pro financování koupi nového automobilu jsou čerpána k 1. 10. 2013. Veškeré závazky jsou spláceny měsíčními anuitními splátkami vždy na konci měsíce u všech vybraných institucí.

Financování finančním leasingem obnáší zaplacení první zvýšené splátky, akontaci. Ta bude zaplacená ve výši 20 % hodnoty automobilu. Hodnoty automobilů, výše akontací a výše úvěrů, které budou čerpány od bankovní, nebankovní a leasingové společnosti, jsou uvedeny v Tab. 4.1.

Tab. 4.1 Základní údaje o financovaném majetku (v Kč)

Hodnota automobilu	Akontace	Výše úvěru
250 000	50 000	200 000
375 000	75 000	300 000
500 000	100 000	400 000
625 000	125 000	500 000
750 000	150 000	600 000

Protože v případě financování prostřednictvím leasingu je zapláceno 20 % v podobě akontace, je i v případě úvěru výše úvěru vždy nižší o 20 % než hodnota automobilu. Po skončení finančního leasingu bude automobil prodán klientovi za 100 Kč.

Veškeré peněžní toky, které jsou spojené s financováním automobilu, budou diskontovány. Diskontním faktorem jsou forwardové sazby, které byly spočítány z IRS³⁵. Vývoj forwardových sazeb je uveden v následující Tab. 4.2.

Tab. 4.2 Prognóza vývoje forwardových sazeb (v %)

Období	Forwardové sazby
1	0,41
2	0,67
3	0,80
4	0,99
5	1,17
6	1,41

4.1.1 Parametry spotřebitelských úvěrů

Financování spotřebitelským úvěrem je nutno rozdělit na financování bankovní společnosti a financování nebankovní společnosti.

Z bankovních společností působících na českém trhu je vybrána společnost s nejvhodnější nabídkou,³⁶ a to Česká spořitelna, a. s., která nabízí úvěrový produkt s názvem Spotřebitelský úvěr. Česká spořitelna, a. s. vybírá při vyřízení úvěru poplatek ve výši 2 000 Kč. Tento poplatek je jednorázový a klient ho musí poukázat společnosti před získáním finančních prostředků na svůj účet. Měsíčně pak klient spolu se splátkou platí poplatek ve výši 59 Kč za vedení úvěrového účtu. Do částky 600 000 Kč není potřeba úvěr zajistit. Výpisy z úvěrového účtu jsou klientovi zasílány zdarma. Základní údaje České spořitelny, a. s. jsou uvedeny v následující Tab. 4.3.

³⁵ Bilančně neutrální operace spočívající v dohodě o úrokové sazbě na budoucí období.

³⁶ Česká spořitelna, a. s. nabízí stabilní nízkou úrokovou sazbu.

Tab. 4.3 Výše úrokových sazeb pro jednotlivé doby splatnosti a výši úvěrů u České spořitelny (v %)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	14,10	13,78	13,78	13,63	13,75
300 000 Kč	13,23	13,05	13,00	13,01	13,15
400 000 Kč	12,73	12,61	12,59	12,63	12,78
500 000 Kč	12,07	12,00	12,02	12,06	12,23
600 000 Kč	12,03	11,97	11,99	12,05	12,21

Zdroj: Česká spořitelna, a. s.

Česká spořitelna, a. s. poskytuje úvěr s pevnou úrokovou sazbou, která se v daných případech průměrně pohybuje kolem 12,74 %. Úvěr je úročen úrokem od 11,97 %. Nejvyšší úrokovou sazbou, 14,10 %, je úročena půjčka ve výši 200 000 Kč se splatností dvou let.

Z nejznámějších nebankovních společností je vybrána společnost Cetelem ČR, a. s.³⁷ Společnost Cetelem ČR, a. s. nabízí nejvýhodnější podmínky v rámci nebankovních společností pro splácení úvěru.³⁸ Cetelem ČR, a. s. je členem České leasingové a finanční asociace, a proto se zavazuje dodržovat stanovené podmínky. Úrokové sazby společnosti Cetelem ČR, a. s. jsou uvedeny v Tab. 4.4.

Tab. 4.4 Výše úrokových sazeb pro jednotlivé doby splatnosti a výši úvěrů u Cetelemu ČR, a. s. (v %)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	6,90	10,90	10,90	11,49	11,50
300 000 Kč	6,90	10,90	10,90	11,49	11,50
400 000 Kč	6,90	9,90	9,90	10,50	10,50
500 000 Kč	6,90	9,90	9,90	10,50	10,50
600 000 Kč	6,90	9,90	9,90	10,50	10,50

Zdroj: Cetelem ČR, a. s.

³⁷ Mezi nejznámější nebankovní společnosti patří Cofidis, s. r. o., Home Credit, a. s., Cetelem ČR, a. s., Profi Credit Czech, a. s. a Provident Financial, a. s.

³⁸ Cetelem ČR, a. s. poskytne klientovi nejserióznější jednání a rychlé sjednání, které je zdarma.

Úrokové sazby nebankovní společnosti Cetelem ČR, a. s. nejsou tak odlišné, jako tomu bylo v předchozím případě. Pro úvěry ve výši od 200 000 Kč do 600 000 Kč jsou úročeny stejnou úrokovou sazbou, a to 6,90 %. Nejvyšší úroková sazba je stanovena při úvěru ve výši 300 000 Kč a 200 000 Kč se splatností 6 let.

4.1.2 Parametry finančního leasingu

Z největších leasingových společností na českém trhu je vybrána společnost ŠkoFIN, s. r. o.³⁹ Tato společnost poskytuje finanční leasing bez jakýchkoliv poplatků. Sjednání leasingu je také zdarma. Klient může v rámci leasingových splátek platit pojištění, které sjedná v rámci leasingu.⁴⁰ Společnost ŠkoFIN, s. r. o. poskytuje svým zákazníkům při koupi nového automobilu značky Škoda bonus 30 000 Kč. S tímto bonusem se ve srovnání nepočítá, protože je poskytován pouze na typ vozu Fabia a srovnání by tak nebylo objektivní.

Společnost ŠkoFIN, s. r. o. nabízí financování nového vozidla s úrokovou mírou ve výši od 8,86 % průměrně však s mírou ve výši 9,50 %. ŠkoFIN, s. r. o. poskytuje peněžní prostředky s pevnou úrokovou sazbou. Výše úrokových sazeb pro jednotlivé doby splatnosti a výši úvěrů u společnosti ŠkoFIN, s. r. o. jsou uvedeny v následující Tab. 4.5.

Tab. 4.5 Výše úrokových sazeb nabízených společností ŠkoFIN, s. r. o. (v %)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	11,10	10,12	10,02	9,96	10,22
300 000 Kč	10,32	9,40	9,33	9,30	9,57
400 000 Kč	10,02	9,13	9,08	9,05	9,33
500 000 Kč	9,89	9,01	8,97	8,95	9,23
600 000 Kč	9,76	8,90	8,86	8,85	9,13

Zdroj: ŠkoFIN, s. r. o.

³⁹ Dalšími největšími společnostmi jsou ČSOB Leasing, a. s. a SG Equipment Finance Czech Republic, s. r. o.

⁴⁰ ŠkoFIN, s. r. o. aktuálně spolupracuje s těmito partnery: Allianz pojišťovna, a. s., AXA Assistance CZ, s. r. o., BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a. s., Českou pojišťovna, a. s., Generali Pojišťovna, a. s. a Kooperativa pojišťovna, a. s. Vienna Insurance Group.

4.1.3 Vstupní data pro pojištění automobilu

Při pořízení automobilu je nutné sjednat pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, v případě pořízení za peněžní prostředky získané finančním leasingem je nutné sjednat i havarijní pojištění. V případě pořízení za peněžní prostředky získané úvěrem je sjednání havarijního pojištění pouze vhodné.

Financováním automobilu finančním leasingem je automobil ve vlastnictví leasingové společnosti a té, v případě pojistné události, náleží pojistné plnění. Ta sama rozhodne, zda plnění předá nájemci a v jaké výši. Většina leasingových společností sjednává pojištění sama a součástí leasingových splátek je i platba pojistného. Ostatní leasingové společnosti dávají možnost výběru pojišťovny klientovi, tedy nájemci.

Financováním automobilu úvěrem, ať už bankovním nebo nebankovním, je povinností majitele, tedy klienta, kterému byl úvěr poskytnut, sjednat pojištění automobilu.

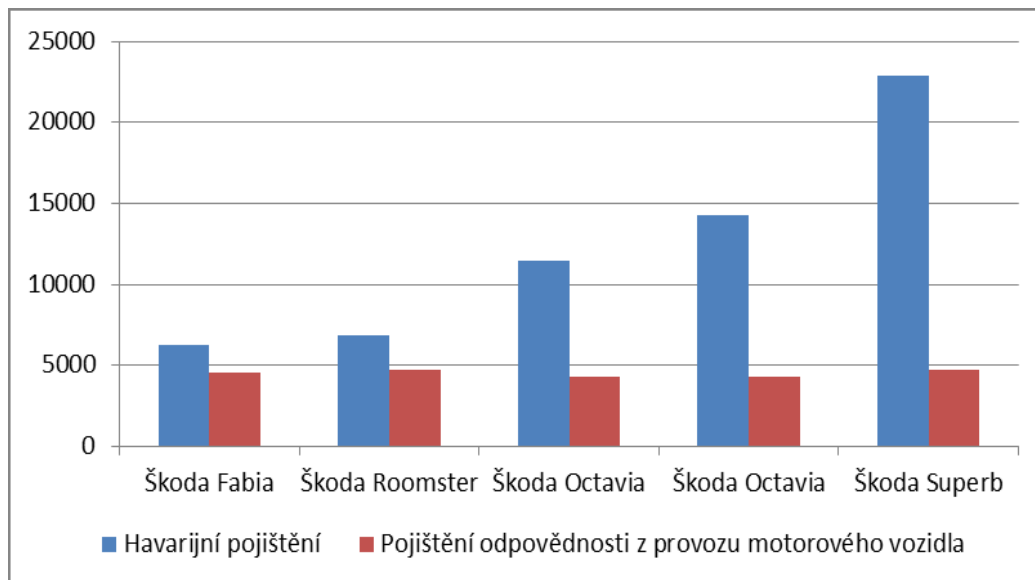
Na základě provedené analýzy trhu byla vybrána Allianz pojišťovna, a. s. Tato pojišťovna nabízí zákonné i havarijní pojištění s měsíčními splátkami odvíjejícími se od hodnoty automobilu. Cena pojištění se dále stanovuje na základě dalších faktorů, mezi něž patří výkon automobilu, objem motoru, doba vlastnění řidičského oprávnění atd. Výše ročního pojištění odpovědnosti za provoz motorového automobilu je uvedena v následující Tab. 4.6

Tab. 4.6 Hodnoty automobilů, výše čerpaného úvěru a výše ročního pojištění odpovědnosti z provozu motorového automobilu (v Kč) ⁴¹

Automobil	Hodnota automobilu	Výše úvěru	Výše ročního pojištění
Škoda Fabia	250 000	200 000	4 556
Škoda Roomster	375 000	300 000	4 726
Škoda Octavia	500 000	400 000	4 315
Škoda Octavia	625 000	500 000	4 315
Škoda Superb	750 000	600 000	4 726

Rostoucí výši plateb ročního pojistného v případě zvyšující se hodnoty automobilu znázorňuje následující Obr. 4.1.

Obr. 4.1 Výše ročního pojistného společnosti Genenrali Pojišťovna, a. s. (v Kč)

Zdroj: Allianz pojišťovna, a. s.

Jak je zřejmé z výše uvedeného Obr. 4.1, měsíční splátky havarijního pojištění rostou s rostoucí cenou automobilu. Měsíční splátky pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla závisí na výši hodnoty a typu vozidla.

Celková výše pojistného, které klient platí po dobu čerpání spotřebitelského úvěru, nabízená společností Allianz pojišťovna, a. s. je uvedena v následující Tab. 4.7.

⁴¹ Výkon motoru byl pro vozy Fabia, Roomster 63 kW a Octavia, Superb 77 kW, objem motoru pro vozy Fabia a Roomster 1 400 cm³ a Octavia a Superb 1 600 cm³.

Tab. 4.7 Výše placeného Allianz pojišťovna, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	29 058	43 587	58 116	72 645	87 174
300 000 Kč	40 436	60 654	80 872	101 090	121 308
400 000 Kč	48 796	73 194	97 592	121 990	146 388
500 000 Kč	54 378	81 567	108 756	135 945	163 134
600 000 Kč	66 462	99 693	132 924	166 155	199 386

Zdroj: Allianz pojišťovna, a. s.

Celková výše zaplaceného pojistného na pojištění automobilu, které klient sjedná v rámci finančního leasingu u společnosti ŠkoFIN, s. r. o. a platí jej po dobu splácení leasingu je uvedena v následující Tab. 4.8.

Tab. 4.8 Výše placeného pojistného sjednáno prostřednictvím Škofinu, s. r. o. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	20448	30672	40896	51120	61272
300 000 Kč	26184	39312	52368	64860	78552
400 000 Kč	38400	58284	76848	96000	115272
500 000 Kč	45792	68688	91584	114480	137376
600 000 Kč	53160	79740	106320	132900	159480

Zdroj: ŠkoFIN, s. r. o.

4.2 Srovnání vybraných produktů dle výše anuity

V této části jsou vybrané produkty srovnávány dle výše anuity, konkrétně anuity měsíční. Anuita se skládá ze splácení úmorů a úroků. Odvíjí se od výše úvěru, doby jeho splatnosti a také výše úroků. Anuity jsou uvedeny bez jakýchkoliv poplatků či pojištění. Výpočty jsou provedeny dle vzorců uvedených v kapitole 2. Výše konkrétních měsíčních anuit jsou znázorněny v následujících Tab. 4.9 – 4.11.

Tab. 4.9 Výše měsíčních anuit úvěrů poskytovaných Českou spořitelnou, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	9 612	6 814	5 433	4 615	4 094
300 000 Kč	14 295	10 115	8 048	6 827	6 046
400 000 Kč	18 966	13 403	10 650	9 026	7 983
500 000 Kč	23 553	16 607	13 172	11 137	9 835
600 000 Kč	28 252	19 920	15 797	13 362	11 796

Výše měsíčních anuit u úvěru od České spořitelny, a. s. se pohybuje od 4 094 Kč do 28 252 Kč. Nejnížší měsíční anuity jsou ve výši 4 094 Kč u úvěru čerpaného ve výši 200 000 Kč s dobou splatnosti šesti let. Nejvyšší měsíční anuita je pak u úvěru 600 000 Kč s dobou splatností dvou let, a to ve výši 28 252 Kč. Pokud by byl úvěr ve výši 200 000 Kč a doba splatnosti by klesla na dva roky, měsíční anuita se zvýší na 9 612 Kč. Při úvěru ve výši 600 000 Kč naopak měsíční anuita s delší dobou splatnosti, tedy šesti let, klesne, a to na 11 796 Kč.

Tab. 4.10 Výše měsíčních anuit úvěrů poskytovaných společností Cetelem ČR, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	8 945	6 538	5 159	4 398	3 858
300 000 Kč	13 418	9 807	7 739	6 596	5 787
400 000 Kč	17 891	12 888	10 125	8 598	7 512
500 000 Kč	22 364	16 110	12 657	10 747	9 389
600 000 Kč	26 836	19 332	15 189	12 896	11 267

Měsíční anuity u úvěru od společnosti Cetelem ČR, a. s. se pohybují od 3 858 Kč do 26 836 Kč. Přičemž nejnížší měsíční anuita 3 858 Kč je u šestiletého úvěru čerpaného ve výši 200 000 Kč. Pokud by byla doba splatnosti nejnížší, tedy dva roky, anuita by se zvýšila, a to na 8 945 Kč. Nejvyšší měsíční anuita ve výši 26 836 Kč je u dvouletého úvěru s hodnotou 600 000 Kč. Pokud by doba splatnosti stoupla na šest let, byla by výše měsíční anuity 11 267 Kč. Měsíční anuity společnosti Cetelem ČR, a. s. jsou nižší, než měsíční anuity společnosti Česká spořitelna, a. s. Nejnížší měsíční anuita je o 236 Kč nižší, než u společnosti Česká spořitelna, a. s. a nejvyšší měsíční anuita je o 1 416 Kč nižší, než u společnosti Česká spořitelna, a. s.

Tab. 4.11 Výše měsíčních anuit úvěrů poskytovaných leasingovou společností ŠkoFIN, s. r. o. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	9 332	6 465	5 075	4 246	3 728
300 000 Kč	13 888	9 596	7 514	6 271	5 493
400 000 Kč	18 463	12 744	9 970	8 314	7 276
500 000 Kč	23 048	15 903	12 436	10 367	9 071
600 000 Kč	27 621	19 052	14 893	12 411	10 855

Měsíční anuity se u finančního leasingu pohybují od 3 728 Kč do 27 621 Kč. Nejnížší měsíční anuity ve výši 3 728 jsou u úvěru 200 000 Kč čerpaného po dobu šesti let. Se snižující se dobou splatnosti se měsíční anuity zvyšují, a proto je při dvouleté splatnosti výše měsíční anuity 9 332 Kč. Nejvyšší měsíční anuita je u dvouletého úvěru čerpaného ve výši 600 000 Kč, a to ve výši 27 621 Kč. Pokud by se doba splatnosti zvýšila na šest let, anuita by se snížila na 10 855 Kč. Nejnížší měsíční anuita je o 366 Kč nižší, než u České spořitelny, a. s. a o 130 Kč nižší, než u Cetelemu ČR, a. s. Nejvyšší měsíční anuita společnosti ŠkoFIN, s. r. o. je nižší o 631 Kč, než u České spořitelny, a. s. a o 785 Kč vyšší, než u společnosti Cetelem ČR, a. s.

Lze zhodnotit, že čím je doba splácení kratší, tak jsou výše anuit vyšší. Měsíční anuity se zvyšují i s výši čerpaného úvěru. V případě dvouleté doby splácení je nejvýhodnější nebankovní úvěr společnosti Cetelem ČR, a. s., jehož měsíční anuity jsou nejnižší. Tyto anuity se pohybují od 8 945 Kč do 26 836 Kč. V případě posunutí splácení na tři roky, je financování automobilu nejvýhodnější prostřednictvím společnosti ŠkoFIN, s. r. o. I v případech splácení úvěru delšího než tři roky poskytuje společnost ŠkoFIN, s. r. o. nejvýhodnější splátky.

4.3 Srovnání vybraných produktů dle celkových plateb

V této kapitole je čerpání peněžních prostředků srovnáno dle celkových plateb. Celkové platby zahrnují splácení úmorů a úroků po celou dobu čerpání úvěru, ale také poplatky, které souvisejí s daným úvěrem.

Nejdražší úvěry jsou ty, které jsou splatné nejdelší dobu, protože klient po celou tuto dobu platí úroky z úvěru, ale také měsíční poplatky. Nejvhodnější je tedy splatit úvěr co nejdříve a vyhnout se tak neustálému placení úroků a poplatků. Je ovšem jasné, že čím je doba splatnosti kratší, splátky jsou naopak vyšší. Každý klient si tedy musí vybrat, co mu více vyhovuje. Celkové platby klienta za čerpaný úvěr znázorňují následující Tab. 4.12 – 4.14.

Tab. 4.12 Celkové platby placené České spořitelně, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	234 105	249 434	265 628	282 462	301 046
300 000 Kč	346 496	368 279	391 148	415 188	441 561
400 000 Kč	458 601	486 616	516 021	547 079	581 043
500 000 Kč	568 690	601 981	637 080	673 783	714 368
600 000 Kč	681 476	721 244	763 105	807 250	855 541

Součástí těchto plateb u České spořitelny, a. s. jsou konkrétní splátky úroku a úmoru a také měsíční poplatky za vedení úvěrového účtu. Tento poplatek je pro každou výši úvěru stejný, a to ve výši 59 Kč. Nedílnou součástí je také poplatek za sjednání úvěru, a to ve výši 2 000 Kč. Celková výše poplatků se tak pohybuje od 3 416 Kč do 6 248 Kč. Klient tak zaplatí u úvěru s dvouletou dobou splatnosti poplatky ve výši 3 416 Kč, s tříletou splatností 4 124 Kč, se čtyřletou dobou 4 832 Kč, s pětiletou splatností 5 540 Kč a u doby splatnosti šesti let jsou tyto poplatky ve výši 6 248 Kč. Nezáleží, jaká je výše úvěru, poplatky se odvíjejí od doby splatnosti. Tedy čím je doba splatnosti delší, tím klient zaplatí na poplatcích více.

Společnost Cetelem ČR, a. s. nevybírá žádné poplatky za vedení či sjednání úvěrového účtu. Celkové platby tedy zahrnují jen úmor a úrok. Výše celkových plateb nebankovního úvěru společnosti Cetelem ČR, a. s. je uvedena v Tab. 4.12.

Tab. 4.13 Celkové platby placené společností Cetelem ČR, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	214 680	235 368	247 632	263 880	277 776
300 000 Kč	322 032	353 052	371 472	395 760	416 664
400 000 Kč	429 384	463 968	486 000	515 880	540 864
500 000 Kč	536 736	579 960	607 536	644 820	676 008
600 000 Kč	644 064	695 952	729 072	773 760	811 224

Taktéž financování osobního automobilu prostřednictvím finančního leasingu společností ŠkoFIN, s. r. o. nezahrnuje vybírání žádných poplatků. Proto je výše celkových plateb stejná jako výše splaceného úmoru a úroku. Výše jednotlivých celkových plateb je uvedena v následující Tab. 4.13.

Tab. 4.14 Celkové platby placené společností ŠkoFIN, s. r. o. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	223 968	232 740	243 600	254 760	268 416
300 000 Kč	333 312	345 456	360 672	376 260	395 496
400 000 Kč	443 112	458 784	478 560	498 840	523 872
500 000 Kč	553 152	572 508	596 928	622 020	653 112
600 000 Kč	662 904	685 872	714 864	744 660	781 560

Jak je z výše uvedených Tab. 4.12 – 4.14 zřejmé, nejvyšší celkové platby klient zaplatí u bankovní společnosti České spořitelny, a. s. Je to způsobeno právě výši placených měsíčních poplatků, které jsou ve výši 59 Kč měsíčně, a také poplatku za vyřízení úvěru ve výši 2 000 Kč. Pokud by Česká spořitelna, a. s. nevybírala měsíční poplatky a poplatek za zřízení úvěrového účtu, stále by měla nejvyšší celkové platby z porovnávaných společností, což je způsobeno výši úrokových sazeb.

4.4 Srovnání vybraných produktů dle výše sjednaného pojištění automobilu

V této kapitole jsou jednotlivé produkty srovnány dle výše sjednaného pojištění automobilu. Jedná se o pojištění odpovědnosti za provoz motorového vozidla a havarijní pojištění, které je u spotřebitelských úvěrů nutné sjednat individuálně.

U finančního leasingu bývá pojištění sjednáno prostřednictvím leasingové společnosti a placení pojištění je součástí leasingových splátek. Protože je pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla povinné, dané zákonem, klient proto musí zvážit i výhodnost sjednaného pojištění.

Individuálně sjednané pojištění klientem u pojišťovny Allianz pojišťovna, a. s. je stejné pro oba typy spotřebitelských úvěrů. Výše celkově zaplaceného úvěru včetně pojištění po dobu čerpání úvěru od společnosti Česká spořitelna, a. s. je znázorněn v Tab. 4.15.

Tab. 4.15 Výše celkových plateb včetně pojistného placeného individuálně klientem při čerpání úvěru od společnosti Česká spořitelna, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	263 163	293 021	323 744	355 107	388 220
300 000 Kč	386 932	428 933	472 020	516 278	562 869
400 000 Kč	507 397	559 810	613 613	669 069	727 431
500 000 Kč	623 068	683 548	745 836	809 728	877 502
600 000 Kč	747 938	820 937	896 029	973 405	1 054 927

Výše celkových plateb včetně zaplaceného pojištění, které si klient sjedná samostatně u společnosti Allianz pojišťovna, a. s., odpovědnosti z provozu motorového vozidla a havarijní pojištění z důvodu koupě nového automobilu financovaného peněžními prostředky získanými od společnosti Cetelem, ČR, a. s. jsou uvedeny v Tab. 4.16.

Tab. 4.16 Výše celkových plateb včetně pojistného placeného individuálně klientem při čerpání úvěru od společnosti Cetelem ČR, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	243 738	278 955	305 748	336 525	364 950
300 000 Kč	362 468	413 706	452 344	496 850	537 972
400 000 Kč	478 180	537 162	583 592	637 870	687 252
500 000 Kč	591 114	661 527	716 292	780 765	839 142
600 000 Kč	710 526	795 645	861 996	939 915	1 010 610

Výše celkových plateb včetně pojistného, které klient platí současně se splátkami leasingu, jsou uvedeny v Tab. 4.17.

Tab. 4.17 Výše celkových plateb včetně pojistného placeného současně se splácením leasingu od společnosti ŠkoFIN, s. r. o. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	244 416	263 412	284 496	305 880	329 688
300 000 Kč	359 496	384 768	413 040	441 120	474 048
400 000 Kč	481 512	517 068	555 408	594 840	639 144
500 000 Kč	598 944	641 196	688 512	736 500	790 488
600 000 Kč	716 064	765 612	821 184	877 560	941 040

Pokud by financovaný automobil nebylo nutné pojistit, je nejvhodnější jej financovat při délce splatnosti dvou let spotřebitelským úvěrem od společnosti Cetelem ČR, a. s. Při delší době splatnosti úvěru bylo nejvhodnější automobil financovat prostřednictvím finančního leasingu od společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Při sjednání pojištění vychází nejlépe společnost Cetelem ČR, a. s., která klientovi nabízí nejnížší splátky se sjednaným pojištěním. Naopak v tomto případě společnost ŠkoFIN, s. r. o. nabízí nejvyšší celkové platby s pojištěním.

Klient, který využije pojištění sjednané prostřednictvím leasingové společnosti, zaplatí celkově více za toto pojištění, než klient který jej sjedná individuálně. Je tedy na uvážení klienta, zda využije možnosti sjednání pojištění přes společnost poskytující leasing.

4.5 Srovnání vybraných produktů dle diskontovaných plateb

Výše diskontovaných plateb byla spočítána dle výpočtů uvedených v kapitole 2. Jako diskontní faktor je použita prognóza vývoje forwardových sazeb, které byly spočítány ze sazeb swapových. Součástí diskontovaných plateb jsou i platby pojištění, které klient platí po dobu čerpání cizích zdrojů.

Výše diskontovaných plateb při čerpání úvěru u České spořitelny, a. s. jsou znázorněny v následující Tab. 4.18.

Tab. 4.18 Výše diskontovaných plateb společnosti Česká spořitelna, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	260 700	286 641	310 646	331 730	350 094
300 000 Kč	383 310	419 592	452 922	482 290	507 591
400 000 Kč	502 648	543 986	588 787	625 023	655 993
500 000 Kč	617 237	665 228	715 660	756 422	790 343
600 000 Kč	740 938	795 809	859 776	909 324	951 326

Nejmenší rozdíl mezi nominální a reálnou cenou úvěru je u dvouletého úvěru ve výši 200 000 Kč. Při nezohlednění diskontních sazeb klient zaplatí 263 163 Kč, a pokud by tyto sazby byly zohledněny, zaplatil by o 2 463 Kč méně, tedy 260 700 Kč. Při téže výši úvěru, ale jeho splatnosti šesti let, zaujímají diskontní sazby výši 38 126 Kč. Úvěr 600 000 Kč s dobou splatnosti dvou let má nominální hodnotu 740 938 Kč, což je v porovnání s jeho reálnou hodnotou o 7 000 Kč nižší. Pokud by tento úvěr byl splácen po dobu šesti let, diskontní sazby zvýší nominální hodnotu o 103 601 Kč. Výše diskontovaných plateb při čerpání úvěru od společnosti Cetelem ČR, a. s. jsou uvedené v následující Tab. 4.19.

Tab. 4.19 Výše diskontovaných plateb společnosti Cetelem ČR, a. s. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	241 457	272 881	293 378	314 371	329 109
300 000 Kč	359 076	404 697	434 042	464 141	485 140
400 000 Kč	473 705	525 465	559 980	595 878	615 678
500 000 Kč	585 582	647 122	687 311	729 366	756 733
600 000 Kč	703 876	778 319	827 120	878 039	911 105

Klient čerpající úvěr od společnosti Cetelem ČR, a. s. ve výši 200 000 Kč s dobou splatnosti tří let zaplatí nominální cenu, která je o celkem o 6 074 Kč větší, než jeho cena reálná. Tato část splacené hodnoty je očekávaný diskont. Pokud bude čerpat úvěr s šestiletou dobou splatností, zaplatí celkem za úvěr 364 950 Kč, ale jeho nominální hodnota je o 35 841 Kč nižší. U úvěru 600 000 Kč s dobou splatnosti dva roky je nominální hodnota úvěru nižší o 6 650 Kč. Za dobu splatnosti šesti let, je výše

diskontních sazeb spočítána na 99 505 Kč. Výše diskontovaných plateb, které klientovi vznikají při financování nového automobilu prostřednictvím finančního leasingu společnosti ŠkoFIN, s. r. o. jsou uvedené v Tab. 4.20.

Tab. 4.20 Výše diskontních plateb společnosti ŠkoFIN, s. r. o. (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	242 129	257 676	272 985	286 041	297 310
300 000 Kč	356 132	376 389	396 329	412 080	427 493
400 000 Kč	477 006	505 808	532 937	555 681	577 095
500 000 Kč	593 339	627 233	660 655	688 015	688 531
600 000 Kč	709 363	748 940	787 959	819 789	843 036

Klienti financující pořízení nového automobilu finančním leasingem nejčastěji využívají tříletou a čtyřletou dobu splatnosti úvěru. V těchto případech činí diskontní sazby u tříletého úvěru od 5 736 Kč, kdy klient zaplatí reálnou hodnotu ve výši 257 676 Kč, do 16 672 Kč, kdy je reálná hodnota ve výši 748 940 Kč. U čtyřletého úvěru se diskont pohybuje od 11 511 Kč, kdy reálná hodnota úvěru je 272 985 Kč, do 33 225 Kč u úvěru, jehož reálná hodnota je 787 959 Kč. Je zřejmé, že se diskontní sazby zvyšují s hodnotou čerpaného úvěru, tedy výši měsíčních splátek, se kterými úzce souvisí, a také s dobou splatnosti.

Diskontované platby z pohledu výše úvěru jsou nejvýhodnější při nižší výši úvěru, tedy 200 000 Kč. Lze tedy říci, že čerpaný úvěr, jehož výše je co nejnižší, je mnohem méně ovlivněn výši forwardových sazeb, než úvěr s vyšší hodnotou. Forwardové sazby ovlivňují také více úvěry s delší dobou splatností, úvěry s kratší dobou splatnosti jsou pak ovlivněny méně. Tedy úvěr ve výši 300 000 Kč s dobou splatnosti čtyř let by měl být méně ovlivněn, než tatáž výše úvěru se splatností šesti let.

4.6 Srovnání vybraných produktů dle roční průměrné sazby nákladů

Srovnání dle roční průměrné sazby nákladů (RPSN) bývá pro klienty jen doplňkovou, mnohdy však velmi podstatnou metodou. Klientovi je tak udáván podíl

z dlužné částky, kterou musí zaplatit věřiteli za jeden rok, do které se započítávají splátky, správa a jakékoliv další výdaje spojené s úvěrem. Do výpočtu není zahrnuta výše pojistného. Výpočet je proveden dle vzorců uvedených v kapitole 2.

Výši RPSN pro jednotlivé výše úvěru a dobu splatnosti společnosti Česká spořitelna, a. s. znázorňuje následující Tab. 4.21

Tab. 4.21 Výše roční procentní sazby nákladů u spotřebitelského úvěru České spořitelny, a. s. (v %)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	15,76	15,37	15,24	15,16	15,27
300 000 Kč	14,53	14,32	14,25	14,24	14,39
400 000 Kč	13,85	13,71	13,68	13,71	13,87
500 000 Kč	13,04	12,96	12,97	13,01	13,19
600 000 Kč	12,95	12,88	12,89	12,97	13,13

Roční průměrné sazby nákladů společnosti Česká spořitelna, a. s. jsou rostoucí, pokud se snižuje doba splatnosti a výše čerpaného úvěru. Nejvyšší RPSN je tedy u čerpaného úvěru ve výši 200 000 Kč s dobou splatnosti dva roky. Nejnižšího RPSN dosahuje úvěr ve výši 600 000 Kč s dobou splatnosti tři let, a to 12,88 %.

Je zřejmé, že čím vyšší je hodnota úvěru, tím nižší má vliv poplatek na tuto hodnotu úvěrů. S rostoucí dobou splatnosti roste úroková míra, tedy i roční průměrné sazby nákladů. Výše roční průměrné sazby nákladů pro jednotlivé výše úvěru a dobu splatnosti společnosti Cetelem ČR, a. s. je uvedené v Tab. 4.22.

Tab. 4.22 Výše roční procentní sazby nákladů u spotřebitelského úvěru společnosti Cetelem ČR, a. s. (v %)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	7,12	11,46	11,46	12,12	12,12
300 000 Kč	7,12	11,46	11,46	12,12	12,12
400 000 Kč	7,12	10,36	10,36	11,02	11,02
500 000 Kč	7,12	10,36	10,36	11,02	11,02
600 000 Kč	7,12	10,36	10,36	11,02	11,02

V případě poskytnutí peněžních prostředků nebankovní společností Cetelem ČR, a. s., RPSN roste s přibývajícím dobou splatnosti, protože roste i úroková sazba, a také se snižující se výši čerpaného úvěru. Nejnížší roční průměrné sazby nákladů jsou při dvouleté době splatnosti úvěru, a to 7,12 %. S rostoucí dobou splatnosti roste RPSN, a proto se při šestileté době splatnosti pohybují od 11,02 % do 12,12 %. Na výši ročních průměrných sazeb nákladů nemají vliv poplatky, ale pouze úrokové sazby. Pokud by klient čerpal úvěr ve výši 200 000 Kč s dobou splatností dvou let je RPSN o 8,64 p. b. nižší, než RPSN téhož úvěru u České spořitelny, a. s. Při čerpání úvěru 600 000 Kč s dobou splatnosti šesti let jsou pak roční průměrné sazby nákladů nižší jen o 2,11 p. b., než u téhož úvěru od České spořitelny, a. s. RPSN společnosti ŠkoFIN, s. r. o. jsou uvedeny v následující Tab. 4.23.

Tab. 4.23 Výše roční procentní sazby nákladů u finančního leasingu společnosti ŠkoFIN, s. r. o. (v %)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	11,70	10,61	10,50	10,43	10,72
300 000 Kč	10,82	9,28	9,75	9,70	10,00
400 000 Kč	10,50	9,52	9,47	9,44	9,47
500 000 Kč	10,36	9,40	9,35	9,33	9,64
600 000 Kč	10,21	9,27	9,24	9,22	9,53

Roční průměrné sazby nákladů společnosti ŠkoFIN, s. r. o. rostou se snižující se dobou splatnosti a také se snižující se výši čerpaného úvěru. Nejnížší RPSN této společnosti je u pětiletého úvěru ve výši 600 000 Kč, a to 9,22 %. Toto RPSN je nižší o 1,8 p. b., než u společnosti Cetelem ČR, a. s. a o 3,75 p. b., než u společnosti Česká spořitelna, a. s. Naopak nejvyšší roční průměrné sazby nákladů jsou u dvouletého úvěru čerpaného ve výši 200 000 Kč. RPSN zde dosahuje 11,70 %, což je o 4,06 p. b. nižší, než u České spořitelny, ale o 4,58 p. b. vyšší, než u společnosti Cetelem ČR, a. s.

Roční průměrné sazby nákladů lze hodnotit ze dvou pohledů, a to z pohledu výše úvěru, kdy tyto sazby rostou s nižší hodnotou úvěru, a z pohledu doby splatnosti úvěru. Pro dvouletý úvěr je z pohledu ročních průměrných sazeb nákladů nejvýhodnější čerpání peněžních prostředků od společnosti Cetelem ČR, a. s., kdy

RPSN dosahuje u jakékoliv výše čerpaného úvěru 7,12 %. Pokud by doba splatnosti byla od tří let, nejnižší RPSN je při financování finančním leasingem společností ŠkoFin, s. r. o. Roční průměrné sazby nákladů jsou zde od 9,27 % do 10,72 %, kdy nejnižší hodnoty jsou u úvěru ve výši 600 000 Kč. Nejvyšší roční průměrné sazby nákladů jsou u delší doby splatnosti úvěru, tedy pěti a šesti let, a to proto, že čím je delší doba splatnosti, tím jsou i vyšší úroky.

4.7 Shrnutí dosažených výsledků

V této kapitole jsou shrnuty výsledky porovnání spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu.

Měsíční anuitní splátky u dvouletých úvěrů jsou nejnižší u společnosti Cetelem ČR, a. s., které jsou ve výši od 8 945 Kč při úvěru ve výši 200 000 Kč a 26 836 Kč při úvěru ve výši 600 000 Kč. Měsíční anuity České spořitelny, a. s. jsou při úvěru 200 000 Kč o 667 Kč vyšší a u úvěru 600 000 Kč dokonce o 1 416 Kč vyšší, než u společnosti Cetelem ČR, a. s. Společnost ŠkoFIN, s. r. o. má anuity vyšší o 387 Kč u dvou set tisícového úvěru a u úvěru 600 000 Kč o 785 Kč. U úvěrů s dobou splatnosti tří let a výše jsou měsíční anuity nejnižší u společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Měsíční anuity u úvěru 200 000 Kč s dobou splatností šesti let jsou nižší o 366 Kč, než anuity společnosti Česká spořitelna, a. s. a o 130 Kč, než měsíční anuity placené společností Cetelem ČR, a. s. Pokud by úvěr byl ve výši 600 000 Kč, rozdíl mezi placenými anuitami je vyšší. Česká spořitelna, a. s. vybírá anuity o 941 Kč vyšší a společnost Cetelem ČR, a. s. o 412 Kč vyšší, než měsíční anuity společnosti ŠkoFIN, s. r. o.

Jak je uvedeno v Tab. 4.24 jsou celkové platby u dvouletého úvěru nevýhodněji nabízené společností Cetelem ČR, a. s. Úvěry se splatností tři, čtyř, pěti a šesti let jsou nejnižší celkové platby za finanční leasing společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Nejvíce klient zaplatí za úvěr od České spořitelny, a. s., protože, té jako jediné, se musí platit měsíční poplatky ve výši 59 Kč a také poplatek za vyřízení úvěrového účtu, který činí 2 000 Kč. Ovšem na rozdíl od Cetelemu ČR, a. s. má poměrně nízké poplatky z prodlení, a

to 300 Kč. U Cetelemu ČR, a. s. se tento poplatek pohybuje ve výši 1 % z nezaplacené měsíční částky.

Tab. 4.24 Nejvýhodnější poskytovatelé dle celkových plateb (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	214 680	232 740	243 600	238 237	268 416
300 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	322 032	345 456	360 672	351 490	395 496
400 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	429 384	458 784	478 560	466 000	523 872
500 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	536 736	572 508	596 928	581 071	653 872
600 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	644 064	685 872	714 864	695 638	781 560

Diskontované platby jsou nejnižší při dvouletém finančním leasingu společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Při dvouletém úvěru 200 000 Kč jsou platby očištěné o diskontní sazby placené České spořitelně, a. s. vyšší o 91 Kč, než u Cetelemu ČR, a. s. a o 95 Kč vyšší, než při financování automobilu finančním leasingem. Dvouletý finanční leasing společnosti ŠkoFIN, s. r. o. ve výši 400 000 Kč je pak levnější o 163 Kč, než úvěr od společnosti Cetelem ČR, a. s. a o 891 Kč, než úvěr společnosti Česká spořitelna, a. s. Úvěry s nejnižší diskontním zatížením jsou úvěry s krátkou dobou splatnosti a také s nízkou hodnotou. Naopak úvěry s dlouhou dobou splatnosti nebo vysokou výší poskytnutí jsou více zatíženy diskontním faktorem. Toto je znázorňuje následující Tab. 4.25.

Tab. 4.25 Nejvýhodnější poskytovatelé úvěrů dle diskontních plateb (v Kč)

Výše úvěru	Počet let				
	2	3	4	5	6
200 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	212 671	227 672	233 744	238 237	242 056
300 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	319 018	337 933	346 079	351 490	356 656
400 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	425 366	448 794	459 198	466 000	473 014
500 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	531 713	560 041	572 777	581 071	568 174
600 000 Kč	Cetelem	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN	ŠkoFIN
	638 036	670 937	685 941	695 638	700 165

Tabulka zaznamenává, která z daných společností poskytuje daný úvěr nejlevněji, pokud jsou měsíční splátky úvěru diskontovány forwardovou sazbou.

V případě porovnání roční procentní sazby nákladů je nejvýhodnější opět úvěr společnosti Cetelem ČR, a. s. Nejvyšší hodnoty ročních procentních sazeb nákladů jsou u financování prostřednictvím finančního leasingu společnosti ŠkoFIN, s. r. o. V porovnání s ročními procentními sazbami nákladů úvěru poskytovaného společností Cetelem ČR, a. s. se v mnohých případech jedná až o dvojnásobnou výši ročních průměrných sazeb nákladů.

Jak bylo zmíněno, automobil je nutné pojistit. Ze srovnání je zřejmé, že klient, který zvolí financování prostřednictvím spotřebitelského úvěru, zaplatí na pojištění mnohem méně, než klient, který financuje automobil prostřednictvím finančního leasingu a platí tak pojištění v rámci splátek. Splátky u obou druhů pojištění rostou úměrně s hodnotou automobilu a také s dobou placení pojištění.

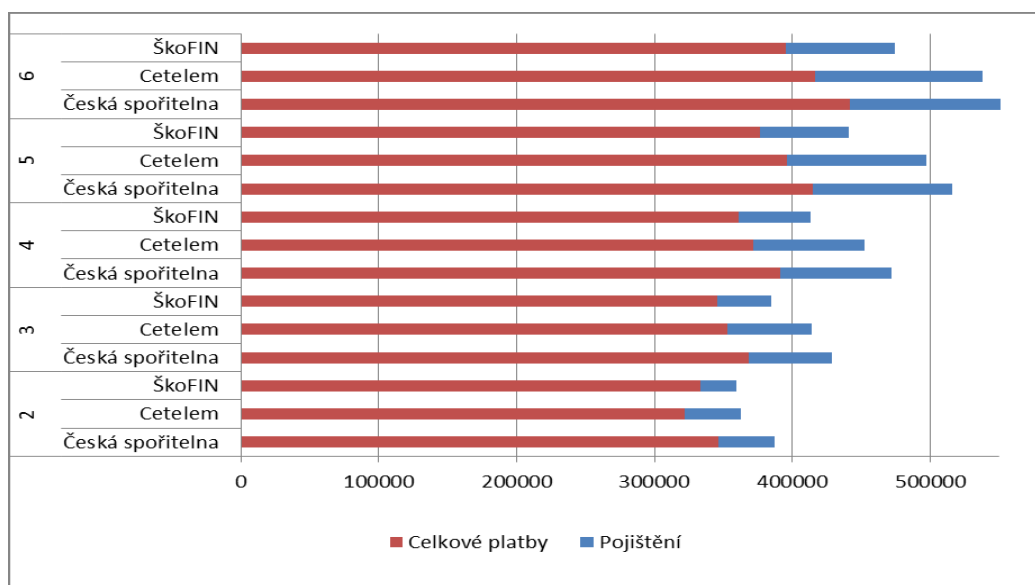
Výpočty bylo zjištěno, že nejvhodnější je získat peněžní prostředky s dobou splatnosti dvou let v hodnotě 200 000 Kč. S dalšími roky přibývají náklady na splácení, tak jako u vyšší hodnoty úvěru.

Lze tedy zhodnotit, že úvěr společnosti Cetelem ČR, a. s. je pro klienta výhodnější pouze s dobou splatnosti dvou let. Pokud je doba splatnosti delší než dva roky, výhodnějším se stává financování prostřednictvím finančního leasingu

společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Pokud by klient při rozhodování, kterým způsobem financovat nákup osobního automobilu, zvážil i pojištění, které je nutné sjednat, jevílo by se jako nejvýhodnější čerpat peněžní prostředky prostřednictvím spotřebitelského úvěru od společnosti Cetelem ČR, a. s. ŠkoFIN, s. r. o. má příliš vysoké měsíční platby pojistného a spolu se splátkami finančního leasingu měsíční výdaje převyšují výdaje, které by bylo nutno vynaložit u jiných společností. Ovšem je důležité mít na paměti, že klient musí dbát i na podmínky získání peněžních prostředků, jejich zajištění, splacení apod. Není tedy vhodné si vybrat financování automobilu, založené pouze na těchto výsledcích.

Následující Obr. 4.2 znázorňuje výši celkových plateb placených u jednotlivých společností dle výše poskytnutého úvěru v různě dlouhých dobách splatnosti tohoto úvěru a také výši pojistného, tedy pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla a pojištění havarijní, které je nutné sjednat při financování automobilu finančním leasingem společností ŠkoFIN, s. r. o.

Obr. 4.2 Celkové platby a výše pojistného při finanční výpomoci 300 000 Kč (v Kč)

5 Závěr

Tato práce je zaměřená na srovnání vybraných produktů spotřebitelského úvěru a finančního leasingu. Již mnoho spotřebitelů stálo před otázkou, čím financovat koupi nového automobilu, když nemají dostatek vlastních finančních prostředků. Ale na dnešním trhu se nachází mnoho úvěrových produktů a pro spotřebitele je velmi složité jednotlivé nabídky srovnat a vybrat tu nejvhodnější.

Cílem práce je srovnání nejvhodnějších vybraných produktů, a to úvěrových a leasingových, k alternativnímu financování koupě nového automobilu fyzickou osobou.

Práce je rozdělena na pět kapitol, z nichž první je úvod a poslední závěr. Druhá kapitola je zaměřena na základní poznatky, které se týkají spotřebitelského úvěru a finančního leasingu. Je zde řešeno členění spotřebitelských úvěrů, které se nejčastěji člení na účelové a neúčelové, přímé a nepřímé, nebo z pohledu doby splatnosti na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, a členění leasingu na finanční, operativní a zpětný. Také jsou v této části zmíněny výhody či nevýhody jednotlivých druhů financování. Jsou zde rozepsány i způsoby různých výpočtů, jako například výpočet anuity, roční procentní sazby nákladů, leasingová cena nebo leasingový koeficient.

Další část je zaměřená na analýzu českého trhu. Je zde rozepsán vývoj českého trhu z makroekonomického pohledu, který byl v daném období značně rozmanitý, což bylo převážně způsobeno vývojem hrubého domácího produktu. Dále jsou zde charakterizovány spotřebitelské úvěry, a jejich rozdělení na spotřebitelské úvěry bankovních společností a spotřebitelské úvěry nebankovních společností. Udává se zde i vývoj poskytnutých úvěrů a leasingů a také podílu leasingových společností na českém trhu. V kapitole jsou zmíněny i speciální služby, jako jsou konsolidace půjček a oddlužovací agentury. Nedílnou součástí kapitoly je i osobní bankrot.

V následující části jsou již vybrané produkty, které byly zastoupeny bankovními společnostmi Českou spořitelnou, a. s., nebankovními společnostmi Cetelem ČR, a. s. a společnostmi ŠkoFIN, s. r. o., porovnávány. Informace, které jsou v této kapitole zpracovány, jsou získány z bankovní společnosti Česká spořitelna, a. s., nebankovní

společnosti Cetelem ČR, a. s. a leasingové společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Informace jsou transformovány na podobu, kterou je možné srovnat pro výběr nejvhodnější společnosti k pořízení nového automobilu. Vybrané produkty jednotlivých společností jsou srovnány dle měsíční anuitní splátky. Výše měsíčních splátek se odvíjí od výše čerpaného úvěru a doby jeho splatnosti, ale také od výše úrokových sazeb. Součástí měsíčních anuit nejsou poplatky. Ty jsou započítány až v porovnání dle celkových plateb. Poplatky jako jediná z vybraných společností vybírá Česká spořitelna, a. s., proto jsou její celkové platby nejvyšší. Dále jsou celkové platby diskontovány. Další srovnání je dle výše RPSN. Roční průměrná sazba nákladů vždy klesá s vyšší hodnotou úvěru a také s delší dobou splatnosti. Ve všech případech srovnání je nejméně vhodný spotřebitelský úvěr společnosti Česká spořitelna, a. s. Naopak nejvhodnější při dvouleté době čerpání alternativních finančních prostředků je spotřebitelský úvěr společnosti Cetelem ČR, a. s. S delší dobou čerpání finančních prostředků se však stává méně vhodným, a proto je pak nejvhodnější čerpat prostředky od společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Jako doplňující je provedeno srovnání plateb s pojištěním. Srovnání je zaměřeno na platbu pojištění, které si klient sjedná sám, a pojištění, které je součástí leasingových plateb. Ze srovnání je zřejmé, že je výhodnější si sjednat pojištění prostřednictvím společnosti ŠkoFIN, s. r. o. Veškeré výsledky jsou na konci této kapitoly shrnuty.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

1. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
2. JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009. 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4.
3. JINDROVÁ, Blanka. *Leasing chyby a problémy*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, spol. s r. o., 2002. 95 s. ISBN 80-247-0132-4.
4. JINDROVÁ, Blanka. *Leasing praktický průvodce*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, spol. s r. o., 1999. 166 s. ISBN 80-7169-611-0.
5. KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Banky a komerční obchody*. 1. vyd. Kravaře: MARREAL SERVIS, 2010. 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.
6. PULZ, Jiří a kolektiv. *Leasing v teorii a praxi*. 1. Praha: GRADA Publishing, spol. s r. o., 1993. 320 s. ISBN 80-7169-021-X.
7. RADOVÁ Jarmila, Vladislav CHÝNA a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika v příkladech*. 1. vyd. Edition PROFESSIONAL PUBLISHING, 2005.160 s. ISBN 80-86419-86-X.
8. RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 5. vyd. Praha: GRADA Publishing, spol. s r. o., 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X.
9. VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi – praktický průvodce*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, spol. s r. o., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2557-4.

Elektronické dokumenty a ostatní

10. BUSINESSCENTER. *Zákony, vyhlášky, nařízení vlády a jiné právní normy České republiky* [online]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/>
11. CETELEM ČR. *Osobní půjčka* [online]. Dostupné z <http://cetelem.cz/osobni-pujcka/osobni-pujcka-cetelem.html>
12. ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE. [online]. Dostupné z: <https://www.czech-ba.cz/>
13. ČESKÁ LEASINGOVÁ A FINANČNÍ ASOCIACE. *Charakteristika leasingu* [online]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=41>
14. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, [online]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz>
15. ČESKÁ SPOŘITELNA. *Osobní finance* [online]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance-d00013163>
16. FINANCE, [online]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/hotovostni-pujcky/srovnani-neucelovych-uveru/>
17. FINANCE, [online]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/hotovostni-pujcky/srovnani-ucelovych-uveru/>
18. GENERALI POJIŠŤOVNA, [online]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/pojisteni-motorovych-vozidel/>
19. IDNES.CZ, [online]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/jak-se-vypocita-leasingova-cena-d3g-/uver.aspx?c=A070330_142908_fi_osobni_vra
20. ŠKOFIN, [online]. Dostupné z: <http://www.skofin.cz/pro-nove-klienty/>

Seznam zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
a. s.	akciová společnost
č.	číslo
ČLFA	Česká leasingová finanční asociace
FO	fyzické osoby
HDP	hrubý domácí produkt
Kč	korun českých
mil.	milionů
mld.	miliard
např.	například
obr.	obrázek
p. a.	per annum
p. b.	procentního bodu
§	paragraf
%	procent
RPSN	roční průměrná sazba nákladů
Sb.	sbírky
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
tab.	tabulka
tzv.	tak zvané
USD	amerických dolarů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24.4.2014

Karin Škutová

Karin Škutová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Seznam členských společností České leasingové a finanční asociace

Příloha č. 2 Seznam členských společností České leasingové a finanční asociace poskytující spotřebitelský úvěr

Příloha č. 3 Seznam bankovních společností působících na území České republiky

Příloha 1: Seznam členských společností České leasingové a finanční asociace.

AGRO LEASING J. Hradec s.r.o.

ALD Automotive s.r.o.

ARCHER SHERIDAN, s.r.o.

ARVAL CZ s.r.o.

Bibby Financial Services, a. s.

BOHEMIA, s.r.o.

BUSINESS LEASE s.r.o.

CETEMEM ČR, a.s.

COFIDIS s.r.o.

Česká finanční, spol. s r.o.

ČSOB Factoring, a.s.

ČSOB Leasing, a.s.

Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o.

ECONOCOM Czech Republic, s.r.o.

Erste Group Immorent ČR, s. r. o.

Erste Leasing, a. s.

ESSOX, s. r. o.

Factoring České spořitelny, a. s.

Factoring KB, a. s.

FCE Credit, s. r. o.

GE Money Auto, s. r. o.

GRENKELEASING, s. r. o.

Home Credit, a. s.

IKB Leasing ČR, s. r. o.

IMPULS-Leasing-AUSTRIA, s. r. o.

KPMG Česká republika, s. r. o.

LeasePlan Česká republika, s. r. o.

LEASETREND, s. r. o.

Mercedes-Benz Financial Services Česká republika, s. r. o.

Oberbank Leasing, spol. s. r. o.
PricewaterhouseCoopers Česká republika, s. r. o.
Provient Financial, s. r. o.
PSA FINANCE ČESÁ REPUBLIKA, s. r. o.
Raiffeisen-Leasing, s. r. o.
RT TORAX, s. r. o.
s Autoleasing, a. s.
Scania Finance Czech Republic, spol. s. r. o.
SG Equipment Finance Czech Republic, s. r. o.
ŠkoFIN, s. r. o.
Toyota Financial Services Czech, s. r. o.
TRANSFINANCE, a. s.
UniCredit Leasing CZ, a. s.
UNILEASING, a. s.
VB Leasing CZ, spol. s. r. o.
VB Real Estate Services Czechia, s. r. o.
VFS Financial Services Czech Republic, s. r. o.
VLTAVÍN lease, a. s.

Příloha 2: Seznam členů České leasingové a finanční asociace poskytujících spotřebitelský úvěr

CETEM ČR, a.s.,
COFIDIS s.r.o.,
CREDIUM, a.s.,
ČSOB Leasing, a.s.,
D. S. Leasing, a.s.,
ESSOX, s.r.o.,
GE Money Auto, s.r.o.,
Home Credit a.s.,
Mercedes-Benz Financial Services Česká republika s.r.o.,
PROFI CREDIT Czech, a.s.,
Provident Financial, s.r.o.,
PSA FINANCE ČESKÁ REPUBLIKA, s.r.o.,
Raiffeisen-Leasing, s.r.o.,
sAutoleasing, a.s.,
ŠkoFIN s.r.o.,
Toyota Financial Services Czech, s.r.o.,
UniCredit Leasing CZ, a.s.,
VB Leasing CZ, spol. s r.o.,
VLTAVÍN leas, a.s.

Příloha 3: Seznam bankovních společností působících na území České republiky

Air Bank	3030
AXA Bank Europe	2230
Bank Gutmann Aktiengesellschaft	8231
Bank of Tokyo-Mitsubishi	2020
Citibank	2600
COMMERZBANK Aktiengesellschaft	6200
Crédit Agricole	5000
Česká exportní banka	8090
Česká národní banka	0710
Česká spořitelna	0800
Českomoravská stavební spořitelna	7960
Českomoravská záruční a rozvojová banka	4300
Československá obchodní banka	0300
Deutsche Bank	7910
Equa bank	6100
Evropsko-ruská banka	2210
Fio banka	2010
Fortis Bank SA/NV	6300
GE Money Bank	0600
HSBC Bank plc - pobočka Praha	8150
Hypoteční banka	2100
ING Bank N. V.	3500
J&T BANKA	5800
Komerční banka	0100
LBBW Bank CZ	4000
mBank	6210
Modrá pyramida stavební spořitelna	7990

Oberbank AG	8040
Poštová banka, a.s.	2240
Poštovní spořitelna	0300
PPF banka	6000
PRIVAT BANK AG	8200
Raiffeisen stavební spořitelna	7950
Raiffeisenbank	5500
Raiffeisenbank im Stiftland eG	8030
Royal Bank of Scotland	5400
Saxo Bank A/S	8211
Stavební spořitelna České spořitelny	8060
UniCredit Bank	2700
Volksbank CZ	6800
Volksbank Löbau-Zittau eG	8221
Všeobecná úverová banka	6700
Waldviertler Sparkasse von 1842 AG	7940
Wüstenrot - stavební spořitelna	7970
Wüstenrot hypoteční banka	7980
Zuno	2310
Akcenta	2030
ANO spořitelní družstvo	
Artesa	
Creditas	2250
Metropolitní spořitelní družstvo	
Moravský peněžní ústav	2070
Peněžní dům	2200
WPB Capital, spořitelní družstvo	2050
Citfin spořitelní družstvo	2060
České spořitelní družstvo	
Družstevní záložna Kredit	

Družstevní záložna PSD

Podnikatelská družstevní záložna